

Transparantie van aan ngo's toegekende EU-financiering

Ondanks vooruitgang nog steeds geen betrouwbaar overzicht



EUROPESE
REKENKAMER

Inhoud

Paragraaf

01-15 | **Kernboodschap**

01-06 | **Waarom dit terrein van belang is**

07-15 | **Wat wij hebben geconstateerd en wat wij aanbevelen**

16-64 | **Onze bevindingen nader bekeken**

16-43 | **Ondanks verbeteringen wordt de transparantie van aan ngo's toegekende EU-financiering ondermijnd door het ontbreken van een betrouwbaar overzicht**

17-24 | De identificatie en registratie van entiteiten als ngo's zijn niet altijd consistent en betrouwbaar

25-38 | Ondanks een meer gestroomlijnde procedure voor de toekenning van subsidies blijven er problemen bestaan rond de volledigheid en nauwkeurigheid van de gegevens

39-43 | Het ontbreken van een betrouwbaar overzicht van de EU-uitgaven voor ngo's belemmert een zinvolle analyse

44-64 | **Beheerders van EU-middelen controleren de transparantie van de ontvangers, maar controleren niet proactief of zij de EU-waarden naleven**

45-51 | De oproepen tot het indienen van voorstellen in onze steekproef waren transparant

52-57 | Naleving van EU-waarden wordt niet proactief gecontroleerd

58-64 | Transparantiepraktijken lopen sterk uiteen in onze steekproef, waarbij grotere ngo's beter presteren

Bijlagen

Bijlage I — Over de controle

EU-steun voor ngo's en de toepasselijke transparantievereisten

Aan ngo's toegekende EU-financiering

Bijlage II — EU-rechtsgrondslag voor transparatievereisten voor geselecteerde EU-programma's

Bijlage III — Basisinformatie over entiteiten in onze steekproef

Bijlage IV — Beschrijving van de methodologie die we hebben gebruikt om de vrijwillige transparantie van ngo's te beoordelen

Bijlage V — Resultaten van onze beoordeling van vrijwillige transparantie van ngo's

Afkortingen

Verklarende woordenlijst

Antwoorden van de Commissie

Tijdslijn

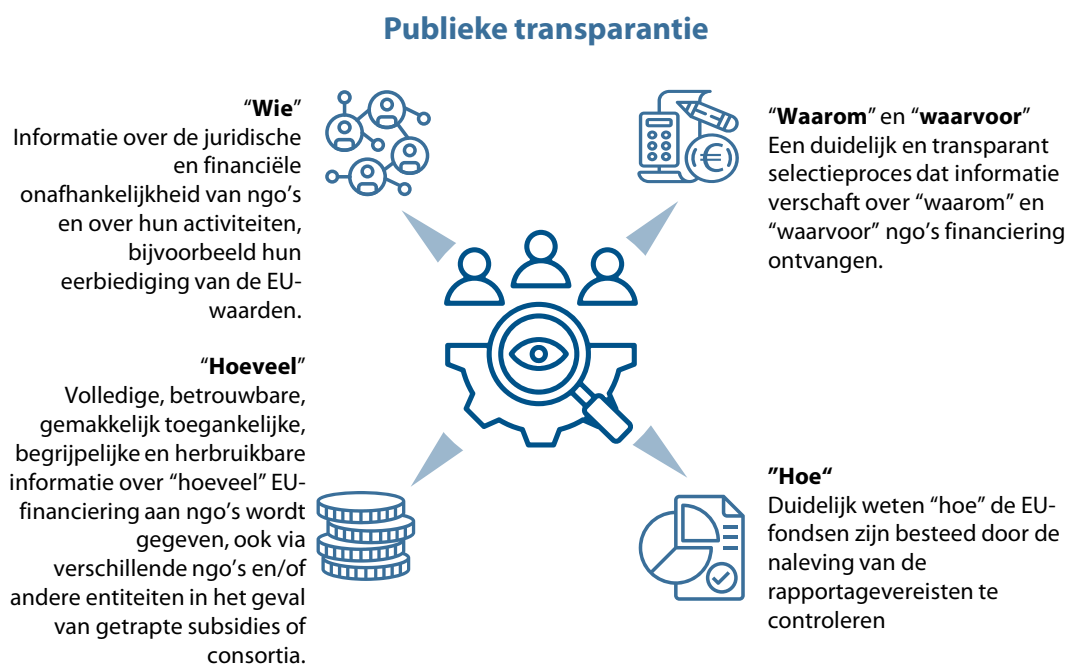
Controleteam

Kernboodschap

Waarom dit terrein van belang is

- 01** Het [Verdrag betreffende de Europese Unie](#) benadrukt het belang van een transparante en voortdurende dialoog met maatschappelijke organisaties, waar niet-gouvernementele organisaties (ngo's) deel van uitmaken. Ngo's zijn divers qua omvang of werkterreinen en zijn voornamelijk actief op het gebied van sociale inclusie, gelijke kansen, gendergelijkheid, klimaat- en milieubescherming, en onderzoek en innovatie.
- 02** Publieke transparantie houdt in dat burgers de juiste informatie krijgen zodat zij publieke besluitvormers ter verantwoording kunnen roepen. Dit betekent dat het voldoen aan de transparantievereisten niet alleen inhoudt dat bekend is aan wie, waarom en met welk doel EU-middelen zijn toegekend, maar ook hoe deze zijn gebruikt, om welke bedragen het gaat en of de ontvangers van de middelen de EU-waarden in acht nemen (zie [figuur 1](#)).

Figuur 1 | Publieke transparantie betreft het verstrekken van informatie met het oog op verantwoording



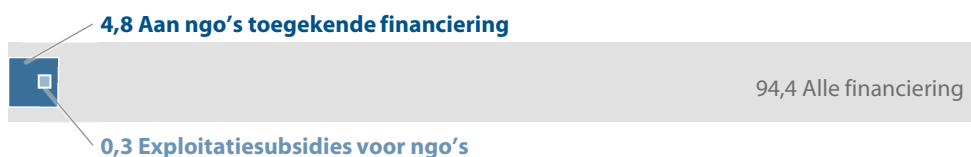
Bron: ERK, op basis van de normen van internationale organisaties inzake publieke transparantie (de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling, het Internationaal Monetair Fonds en Transparency International).

- 03** In het Verdrag worden de waarden van menselijke waardigheid, vrijheid, democratie, gelijkheid, de rechtsstaat en mensenrechten, waaronder de rechten van personen die tot minderheden behoren, vastgelegd als de basis van de EU. Inachtneming van deze EU-waarden is een contractuele verplichting voor ontvangers — met inbegrip van ngo's — om EU-middelen te ontvangen.
- 04** In het algemeen financiert de EU-begroting activiteiten ongeacht of deze worden uitgevoerd door ngo's of andere soorten entiteiten. Ngo's ontvangen het grootste deel van hun EU-financiering via subsidies en moeten zich houden aan de transparantievereisten die voor alle ontvangers gelden. Tijdens de periode 2021-2023 waarop onze controle betrekking had (zie [figuur 2](#)), meldde de Commissie dat zij 4,8 miljard EUR voor ngo's in intern beleid had vastgelegd. Voor het Europees Sociaal Fonds Plus (ESF+) en het Fonds voor Asiel, Migratie en Integratie (AMIF), de twee fondsen onder gedeeld beheer die binnen de reikwijdte van onze controle vallen, meldden de autoriteiten van de lidstaten bovendien dat ze 2,6 miljard EUR hadden toegekend. Voor deze beleidsterreinen bedroegen de vastleggingen voor EU-financiering in totaal 7,4 miljard EUR.

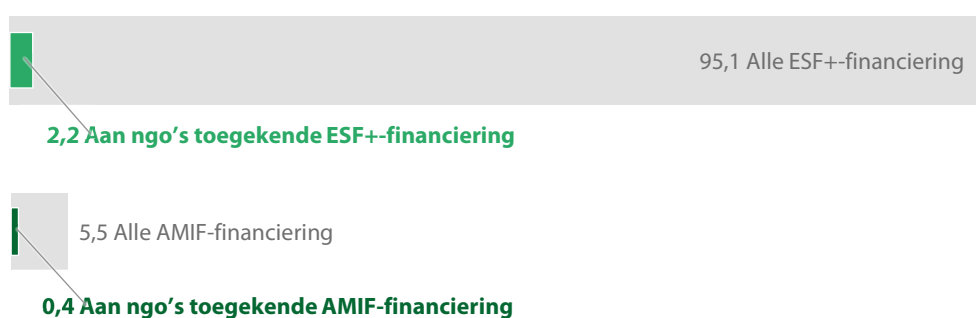
Figuur 2 | Ngo's ontvangen in de periode 2021-2023 minder dan 4 % van de financiering uit de EU-begroting voor het geselecteerde interne beleid

(miljard EUR)

Van de Commissie (direct/indirect beheer)



Van lidstaten (gedeeld beheer)



Bron: ERK, op basis van het systeem voor financiële transparantie en financiële gegevens van de beheersautoriteiten.

05 Sinds “Qatargate” in 2022 is de publieke belangstelling voor het verbeteren van de transparantievereisten voor door de EU gefinancierde ngo's toegenomen. In de [resolutie van het Europees Parlement](#) van januari 2024 werd opgeroepen tot meer transparantie en verantwoordingsplicht met betrekking tot EU-financiering die aan ontvangers, waaronder ngo's, wordt toegekend. Om de transparantie van ngo-ontvangers van EU-middelen te vergroten, wordt een ngo in [het Financieel Reglement van de EU](#) (versie van 23 september 2024) gedefinieerd als “een vrijwillige, van de overheid onafhankelijke organisatie zonder winstoogmerk die geen politieke partij of vakbond is”.

06 Naar aanleiding van ons verslag van 2018 over de transparantie van de aan ngo's toegekende EU-financiering, met bijzondere aandacht voor extern optreden, beoordelen wij in het kader van deze controle de transparantie van EU-financiering voor ngo's in het interne beleid van de EU; hierbij gaan wij specifiek na of de Commissie, haar uitvoerende partners en de lidstaten:

- betrouwbare gegevens over aan ngo's toegekende EU-financiering hebben verzameld en openbaar hebben gemaakt;
- de belangrijkste transparantievereisten voor ngo's die EU-middelen ontvangen adequaat hebben beoordeeld, en of deze organisaties de EU-waarden in acht hebben genomen.

Zie [bijlage I](#) voor meer achtergrondinformatie en details over de reikwijdte en aanpak van de controle.

Wat wij hebben geconstateerd en wat wij aanbevelen

- 07** Over het algemeen blijkt uit onze controle dat de EU-financiering die in het kader van intern beleid aan ngo's werd toegekend, niet transparant genoeg was, hoewel we op dit gebied verbeteringen hebben waargenomen ten opzichte van ons vorige [speciaal verslag](#) in 2018. Over het algemeen controleren de Commissie en andere uitvoerende organen of door ngo's is voldaan aan de belangrijkste transparantievereisten (zie [bijlage II](#)) voordat zij EU-middelen aan hen toekennen, maar zij controleren niet proactief of de EU-waarden worden nageleefd.
- 08** Ondanks verbeteringen, zoals de invoering van een gemeenschappelijk registratiesysteem voor subsidieaanvragers door de Commissie, wordt de transparantie van de aan ngo's toegekende EU-financiering ondermijnd door het ontbreken van een betrouwbaar overzicht. We stelden vast dat de Commissie, haar uitvoerende partners en de autoriteiten van de lidstaten het begrip "ngo" niet altijd op dezelfde manier interpreteerden. De opname van ngo's in het systeem voor financiële transparantie (FTS — Financial Transparency System), het belangrijkste transparantie-instrument voor eerstelijnsontvangers van EU-middelen onder direct en indirect beheer, is gebaseerd op eigen verklaringen. De Commissie blijft een aantal elementen van de classificatie van ngo's controleren, namelijk of een ngo een particuliere of een non-profitentiteit is. Belangrijke aspecten van de ngo-status werden echter niet gecontroleerd, zoals de invloed van de overheid via haar vertegenwoordigers in bestuursorganen en de vraag of zelfverklaarde ngo's al dan niet de commerciële belangen van hun leden behartigen. Deze aanpak draagt ertoe bij dat sommige entiteiten een onjuiste ngo-classificatie hebben in het FTS. De definitie van een ngo in het Financieel Reglement van 2024 volstaat op zich niet om deze kwestie aan te pakken, aangezien sommige operationele aspecten nog vatbaar zijn voor uiteenlopende interpretaties (zie de paragrafen [17-24](#)).



Aanbeveling 1

Verbeter de richtsnoeren voor de classificatie van niet-gouvernementele organisaties

De Commissie moet een consistente interpretatie en toepassing van de definitie van niet-gouvernementele organisaties voor alle beheersvormen bevorderen door richtsnoeren uit te vaardigen om de criteria te verduidelijken voor:

- a) “onafhankelijkheid van de overheid” die verder gaat dan een voorwaarde om een particuliere entiteit te zijn, en
- b) de ngo-status wanneer een entiteit de commerciële belangen van haar leden nastreeft.

Streefdatum voor de uitvoering: 2025

- 09** Wij constateerden dat de Commissie een betere manier heeft gevonden om informatie te verzamelen en beheren over EU-financiering die aan ontvangers (waaronder ngo’s) is toegekend en om die informatie via het [systeem voor financiële transparantie \(FTS\)](#) openbaar te maken. Niettemin troffen we tekortkomingen aan die van invloed zijn op de relevantie, vergelijkbaarheid en tijdigheid van deze informatie, zoals onjuiste classificatie van ontvangers als ngo’s, onvolledige dekking van alle ontvangers van EU-middelen en onregelmatige actualiseringen. De onvolledige dekking van alle ontvangers is grotendeels te wijten aan het feit dat de Commissie, in overeenstemming met het Financieel Reglement, alleen de vastleggingen voor eerstelijnsontvangers publiceert (zie de paragrafen [25-34](#)).
- 10** De autoriteiten van de lidstaten monitoren de aan ngo’s toegekende EU-financiering niet en rapporteren deze evenmin; aangezien deze informatie niet door de EU-wetgeving vereist wordt, is deze niet onmiddellijk beschikbaar. Op hun websites maken de autoriteiten van de lidstaten alleen informatie over vastgelegde bedragen openbaar (zie de paragrafen [35-38](#)). Volgens het [geactualiseerde Financieel Reglement](#) moet vanaf 2028 informatie over EU-middelen die in het kader van programma’s onder gedeeld beheer aan ontvangers (waaronder ngo’s) zijn toegekend, samen met informatie over directe en indirecte beheersvormen op een gecentraliseerde website worden gepubliceerd. Met deze nieuwe vereiste zal naar verwachting de informatie over ontvangers van EU-middelen vollediger worden, maar kan de volledige vergelijkbaarheid van de financiële gegevens van alle beheersvormen niet worden gewaarborgd, aangezien er bijvoorbeeld geen verplichting is om betalingen te rapporteren die in het kader van gedeeld beheer zijn ontvangen (zie paragraaf [39](#)).

- 11** Over het geheel genomen constateerden we dat er geen betrouwbaar overzicht is van de EU-financiering die aan ngo's is toegekend. Deze informatie wordt gepubliceerd door middel van meerdere systemen, websites en databanken, wat leidt tot een versnipperde aanpak, waardoor de transparantie wordt belemmerd en het inzicht in de rol van ngo's bij de EU-beleidsvorming en de uitvoering van EU-programma's wordt beperkt. Bovendien is zonder deze informatie moeilijker te beoordelen of EU-middelen te sterk op een klein aantal ngo's zijn gericht en of een dergelijke concentratie strookt met de beleidsdoelstellingen van de EU (zie de paragrafen [40-43](#)).



Aanbeveling 2

Verbeter de kwaliteit van de informatie over EU-uitgaven in het systeem voor financiële transparantie

Om ervoor te zorgen dat de in het systeem voor financiële transparantie openbaargemaakte informatie vergelijkbaar en nuttig is, moet de Commissie de volledigheid en tijdigheid ervan verbeteren door de frequentie van actualiseringen te verhogen en tweedelijnsontvangers van EU-middelen onder direct en indirect beheer erin op te nemen.

Streefdatum voor de uitvoering: 2029.

- 12** Wij beoordeelden ook of de beheerders van EU-middelen naar behoren hebben gecontroleerd of ngo's voldeden aan de belangrijkste wettelijke transparantievereisten (zie [bijlage II](#)). We constateerden dat de transparantievereisten van het Financieel Reglement en de sectorale wetgeving voor de toegang tot EU-middelen in het algemeen werden nageleefd. De Commissie en andere uitvoerende organen hebben oproepen tot het indienen van voorstellen naar behoren gepubliceerd en deze zodoende toegankelijk gemaakt voor belanghebbenden en transparant gemaakt voor het publiek (zie de paragrafen [45-49](#)).
- 13** Ngo's kunnen subsidies ontvangen om hun exploitatiekosten te dekken. Met deze exploitatiesubsidies dan ook de diverse activiteiten van ngo's gefinancierd (bijv. belangenbehartigingsactiviteiten). We stelden vast dat de Commissie de informatie die zij bezat over de belangenbehartigingsactiviteiten van ngo's, die met dit soort subsidies werden gefinancierd, niet duidelijk openbaar heeft gemaakt. Tijdens onze controle heeft de Commissie [richtsnoeren](#) uitgevaardigd waarin staat dat subsidieovereenkomsten ontvangers niet mogen verplichten om te lobbyen bij EU-instellingen. De uitvoering van deze richtsnoeren viel buiten de reikwijdte van onze controle (zie de paragrafen [50](#) en [51](#)).

- 14** De ontvangers van EU-middelen, waaronder ngo's, moeten de EU-waarden in acht nemen. We constateerden dat de beheerders van EU-middelen niet proactief op zoek gaan naar mogelijke inbreuken op EU-waarden. In plaats daarvan vertrouwen ze voornamelijk op eigen verklaringen en maken ze geen gebruik van andere beschikbare gegevensbronnen. Zo werden er geen controles uitgevoerd op financiële afhankelijkheid en financieringsbronnen, die nuttige informatie kunnen opleveren over "wie er achter een ngo staat". Vanaf medio 2023 heeft de Commissie bewustmakingsactiviteiten voor haar personeelsleden georganiseerd en hun richtsnoeren verstrekt over de verplichting van de ontvangers om de EU-waarden in acht te nemen. Er zijn echter geen richtsnoeren voor de beoordeling van mogelijke gevallen van niet-naleving van de verplichting om de EU-waarden in acht te nemen (zie de paragrafen [52-57](#)).



Aanbeveling 3

Versterk de controle op de naleving van de EU-waarden

Om mogelijke schendingen op te sporen, moet de Commissie onderzoeken of het haalbaar is de huidige systemen zodanig te ontwikkelen dat er een op risicoanalyse gebaseerde verificatie van de naleving van de EU-waarden door ontvangers (waaronder ngo's) in wordt opgenomen.

Streefdatum voor de uitvoering: 2028.

- 15** Uit onze beoordeling van de praktijken in een steekproef van ngo's die EU-middelen ontvingen, bleek dat er grote verschillen waren in hun mate van transparantie naar het publiek toe. De administratieve capaciteit was een duidelijke factor die van invloed was op de mate van transparantie. De aanwezigheid van accreditatieregelingen die geen verband houden met rapportageverplichtingen met betrekking tot EU-middelen heeft ook de transparantie van ngo's vergroot (zie de paragrafen [58-64](#)).

02

Onze bevindingen nader bekeken

Ondanks verbeteringen wordt de transparantie van aan ngo's toegekende EU-financiering ondermijnd door het ontbreken van een betrouwbaar overzicht

16 In overeenstemming met de internationale definitie van publieke transparantie (zie *bijlage I*, paragraaf *06*, en *figuur 1*) verwachten wij van de Commissie, de autoriteiten van de lidstaten en de uitvoerende partners dat zij het publiek tijdig betrouwbare informatie verstrekken over de bedragen aan EU-middelen die aan ngo's zijn toegekend en voor welk doel. Om deze transparantie te waarborgen, moeten zij:

- dezelfde criteria toepassen om consistentie mogelijk te maken bij het bepalen wat een ngo¹ eigenlijk is. Het is belangrijk om precies te begrijpen aan “wie” EU-middelen worden toegekend, en om een consistente en betrouwbare verslaglegging over aan ngo's toegekende EU-financiering te vergemakkelijken;
- IT-systemen gebruiken waarmee betrouwbare, volledige en actuele financiële gegevens worden verzameld, en
- informatie publiceren over EU-financiering die aan ngo's wordt toegekend in een machineleesbaar formaat dat verdere gegevensanalyse mogelijk maakt die robuustere informatie oplevert, zoals geconsolideerde gegevens over middelen die per ontvanger zijn uitgegeven in het kader van alle EU-programma's.

¹ Verordening (EU, Euratom) 2024/2509, overweging 8.

De identificatie en registratie van entiteiten als ngo's zijn niet altijd consistent en betrouwbaar

- 17** In januari 2022 heeft de Commissie een definitie van een ngo opgenomen in de actualisering van haar openbare richtsnoeren over de wijze waarop entiteiten die deelnemen aan EU-financiering of -aanbestedingen onder direct en indirect beheer wettelijk kunnen worden gevalideerd. Een ngo moet niet alleen een organisatie zonder winstoogmerk zijn, maar ook onafhankelijk zijn van de overheid. In hun oproepen tot het indienen van voorstellen voor de toekenning van exploitatiesubsidies hebben de diensten en agentschappen van de Commissie echter verschillende criteria voor ngo's vastgesteld. Als gevolg daarvan kan een organisatie die bij het ene concours voor subsidies als ngo wordt beschouwd, in een ander concours worden uitgesloten (zie [kader 1](#)).

Kader 1

De diensten en agentschappen van de Commissie gebruiken verschillende criteria om ngo's te onderscheiden van andere soorten entiteiten

De oproepen tot het indienen van voorstellen voor subsidies die in de periode 2021-2023 uit de programma's Erasmus+, ESF+ en LIFE werden gefinancierd, werden respectievelijk beheerd door het Europees Uitvoerend Agentschap onderwijs en cultuur (EACEA), het directoraat-generaal Werkgelegenheid, Sociale Zaken en Inclusie (DG EMPL) en het Europees Uitvoerend Agentschap klimaat, infrastructuur en milieu (Cinea). In de oproepen werd gespecificeerd dat ngo's niet alleen onafhankelijk moeten zijn van de overheid, maar ook geen winstoogmerk mogen hebben. Deze organen hebben echter nadere criteria vastgesteld:

- EACEA: onafhankelijk van politieke partijen en commerciële organisaties;
- DG EMPL: onafhankelijk van het bedrijfsleven, commerciële en zakelijke belangen of andere tegenstrijdige belangen, en
- Cinea: onafhankelijk van andere overheidsinstanties, politieke partijen en commerciële belangen.

- 18** Wij vroegen de beheersautoriteiten van de lidstaten voor het ESF+ en het AMIF of hun nationale wetgeving een definitie van een ngo bevatte. Ongeveer een kwart van de EU-lidstaten gaf aan dat hun nationale wetgeving een wettelijke definitie van een ngo kent, zij het vaak met een ander toepassingsgebied. In [kader 2](#) worden voorbeelden van nationale definities van een ngo gegeven.

Kader 2

Voorbeelden van definities van een ngo in EU-lidstaten

In **Griekenland** werken organisaties die bekendstaan als ngo's op basis van vrijwilligheid, zonder winstoogmerk en hebben zij een algemeen belang. Zij zijn onafhankelijk van de staat, lokale overheden, privaat-en publiekrechtelijke organen, handels- en beroepsorganisaties en -verenigingen, vakbonden en politieke organisaties en partijen. Deze onafhankelijkheid blijkt uit het feit dat geen enkele tot de publieke sector behorende rechtspersoon aan de bestuursorganen en algemene vergaderingen van de organisatie mag deelnemen.

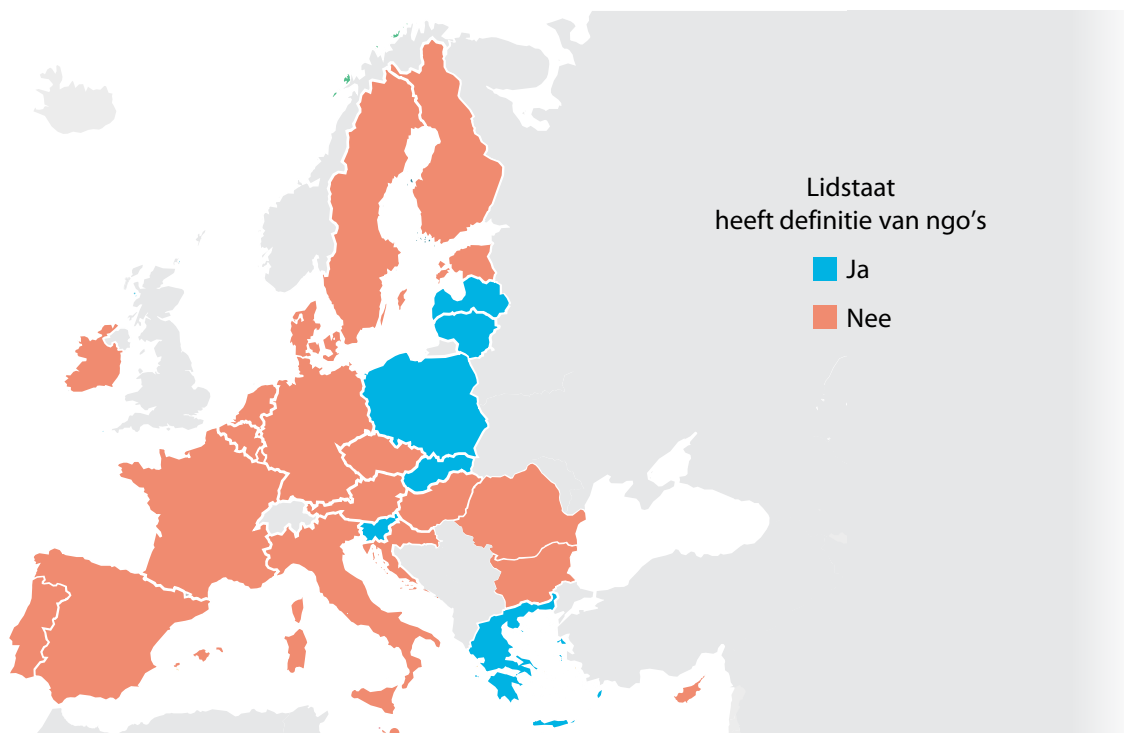
In **Litouwen** moeten ngo's onafhankelijk zijn van de staat of autonome instellingen en organen op een lager niveau zijn, handelen ten behoeve van het publiek of een groep daarvan, en mogen zij geen politieke of religieuze doelstellingen nastreven. Bovendien worden organisaties niet geclassificeerd als ngo's als zij worden bestuurd door:

- religieuze gemeenschappen;
- gemeenten, of
- andere entiteiten die zelf geen ngo's zijn en die meer dan 30 % van de stemmen of deelname in de algemene vergadering van de organisatie hebben.

In **Polen** zijn ngo's organisaties zonder winstoogmerk die geen ondernemingen (met inbegrip van overheidsbedrijven), onderzoeksinstituten, banken of deel van de publieke financiële sector zijn. Politieke partijen en hun stichtingen, vakbonden en werkgevers- en werknemersorganisaties kunnen evenmin ngo's zijn.

19 **Figuur 3** geeft een overzicht van de lidstaten die een eigen wettelijke definitie van een ngo hebben.

Figuur 3 | Enkele lidstaten hebben hun eigen wettelijke definitie van een ngo



Bron: ERK, op basis van antwoorden op de vragenlijsten die wij aan de beheersautoriteiten hebben gestuurd.

- 20** In september 2024 namen de medewetgevers van de EU het voorstel van de Commissie aan om een definitie van een ngo op te nemen in het geactualiseerde [Financieel Reglement van de EU](#) (zie [bijlage I](#), paragraaf [03](#)). Het doel van deze definitie is om de transparantie te vergroten over ontvangers van EU-middelen die ngo's zijn². De definitie omvat de belangrijkste criteria voor ngo's, namelijk dat zij onafhankelijk moeten zijn van de overheid en van organisaties zonder winstoogmerk. De organisaties die volgens de EU-definitie als ngo's worden beschouwd, zijn mogelijk niet altijd ngo's in hun lidstaat.
- 21** Met het oog op direct en indirect beheer registreert de Commissie ontvangers als ngo's in haar centrale boekhoudsysteem op basis van een eigen verklaring nadat een entiteit als particuliere entiteit zonder winstoogmerk is gevalideerd. De registratie van ontvangers als ngo's wordt vervolgens bekendgemaakt in het systeem voor financiële transparantie (Financial Transparency System — FTS) (zie [bijlage I](#), paragraaf [08](#)). De Commissie beschouwt ngo's als onafhankelijk van de overheid als zij geen overheidsinstanties zijn. Deze interpretatie houdt geen rekening met een belangrijk aspect van de onafhankelijkheid van een ngo: de controle van de deelname van regeringen in ngo-bestuursorganen. Bovendien controleert de Commissie de non-profitstatus van aanvragers op basis van documenten die ze indienen en waaruit hun rechtsvorm of doel blijkt, dan wel

² Verordening (EU, Euratom) 2024/2509, overweging 8.

of ze de wettelijke of statutaire verplichting hebben om niet over te gaan tot de uitkering van winst aan hun aandeelhouders of individuele leden³. De Commissie controleert echter niet of ngo's de commerciële belangen van hun leden nastreven (zie [kader 3](#)).

Kader 3

Voorbeeld van een entiteit die als ngo is geregistreerd ondanks het feit dat zij de commerciële belangen van haar leden nastreeft

In onze steekproef hebben we een entiteit vastgesteld die in het FTS als een ngo was aangemerkt. De entiteit is een onderzoeksorganisatie die — naast onderzoeks- en innovatieactiviteiten — geavanceerde technische diensten voor de textielindustrie en integrale diensten voor de cosmetica-industrie verleent. Zij telt meer dan 250 personeelsleden en heeft kantoren over de hele wereld.

De entiteit is een particuliere organisatie zonder winstoogmerk, die echter duidelijk de commerciële belangen van haar leden dient (die hoofdzakelijk op winst gericht zijn). Om die reden had deze entiteit niet als een ngo mogen worden beschouwd. In antwoord op onze vragenlijst verklaarde ze ook geen ngo te zijn.

- 22** Hoewel de Commissie de belangrijkste aspecten van de definitie van een ngo controleert, zijn deze controles niet volledig. Wij constateerden dat meer dan 90 % (meer dan 70 000) van de entiteiten waaraan in de periode 2021-2023 in het boekhoudsysteem betalingen werden gedaan, niet als ngo of niet-ngo werd ingedeeld, aangezien dit veld leeg bleef (optioneel voor ontvangers). We zijn van mening dat hierdoor het risico toeneemt dat ngo's onjuist worden ingedeeld voor rapportagedoeleinden, wat rechtstreeks van invloed is op de kwaliteit van de informatie die via het FTS aan het publiek beschikbaar wordt gesteld.
- 23** Op basis van onze bovenstaande opmerkingen zijn wij van mening dat de EU-definitie van een ngo op zich niet volstaat om het risico van onjuiste classificatie van ngo's volledig aan

³ Regels betreffende validering juridische entiteit, LEAR-aanstelling en beoordeling financiële draagkracht, Europese Commissie, 1 februari 2024.

te pakken, aangezien de volgende aspecten van de praktische toepassing ervan niet duidelijk genoeg zijn:

- a) regels over wat moet worden verstaan onder “onafhankelijk van de overheid”, bijvoorbeeld door een drempel vast te stellen voor overheidscontrole op de bestuursorganen van organisaties;
- b) regels over de wijze waarop de ngo-status moet worden geverifieerd wanneer ngo's de commerciële belangen van hun leden nastreven, en
- c) de entiteiten die van de definitie van een ngo zijn uitgesloten. De huidige definitie van ngo's sluit politieke partijen en vakbonden uit, maar niet andere soortgelijke organisaties om gelijke behandeling te waarborgen (bijv. stichtingen en verenigingen die door politieke partijen en vakbonden zijn opgericht als *de facto* integrale onderdelen daarvan; werkgeversorganisaties naar analogie van vakbonden, of de soorten entiteiten die onafhankelijk zijn van regeringen en niet de formele status van particuliere instantie hebben).

24 Deze ontoereikende duidelijkheid maakt een ruime interpretatie mogelijk van de definitie van een ngo door organisaties die de EU-begroting uitvoeren. Het is dan ook mogelijk dat de definitie niet voor alle EU-programma's en beheersvormen consistent wordt toegepast op EU-financiering.

Ondanks een meer gestroomlijnde procedure voor de toekenning van subsidies blijven er problemen bestaan rond de volledigheid en nauwkeurigheid van de gegevens

Direct beheer

25 In ons vorige speciaal verslag over de transparantie van EU-financiering voor ngo's, met de nadruk op extern optreden⁴, constateerden we dat de Commissie niet altijd even gedetailleerde informatie had over de financiering die aan ontvangers werd verstrekt in het kader van programma's onder direct beheer, als gevolg van de verschillende systemen die haar afdelingen gebruikten. Het systeem van de Commissie voor de toekenningsprocedure is sindsdien echter meer uniform geworden, voornamelijk als gevolg van de uitrol van het **SEDIA**-project in 2017, dat digitale communicatie en uitwisselingen met aanvragers mogelijk maakt. Dit betekent dat dezelfde documenten van ontvangers/aanvragers worden samengebracht door het IT-systeem van de Commissie (het eGrants-pakket) bij het beheer van rechtstreekse subsidies. Wij bevestigden deze verbetering, aangezien 29 van de

⁴ Speciaal verslag 35/2018, paragrafen 41 en 42.

30 ngo's uit onze steekproef met betrekking tot financiering onder direct beheer in eGrants werden geregistreerd en hetzelfde soort informatie over ontvangers bevatten (bijv. documenten waarin ontvangers worden geïdentificeerd, financiële staten, subsidieaanvragen en evaluaties).

26 We hebben een kruiscontrole uitgevoerd tussen de financiële gegevens die openbaar beschikbaar waren in het FTS (zie [bijlage I](#), paragraaf **08**) en de informatie in eGrants en andere systemen en bronnen, zoals het [transparantieregister van de EU](#) (EUTR), om de betrouwbaarheid ervan te verifiëren. We troffen verschillende tekortkomingen aan die van invloed zijn op de nauwkeurigheid van het FTS van de Commissie met betrekking tot EU-financiering onder direct beheer voor ngo's:

- **acht entiteiten (meer dan 25 % van onze steekproef) waren ten onrechte aangemerkt als ngo's:** drie van deze entiteiten omvatten van de overheid afhankelijke organisaties, zoals een publiek-privaat partnerschap (een samenwerkingsovereenkomst tussen overheidsinstanties en particuliere bedrijven) of een nationaal onderzoeksinstituut (zie [kader 4](#)). De vierde vertegenwoordigde de commerciële belangen van haar leden, die niet verenigbaar waren met de status van ngo. Drie andere ontvangers beschouwden zichzelf blijkens hun antwoorden op onze vragenlijst niet als ngo's, en een andere werd op het financierings- en aanbestedingsportaal van de Commissie als niet-ngo geregistreerd;

Kader 4

Voorbeeld van een onderzoeksinstituut dat als ngo wordt aangemerkt, hoewel het afhankelijk is van de overheid

Een nationaal onderzoeksinstituut verricht internationaal onderzoek naar energie en de bio-economie. Het behoort tot de grootste onderzoeksinstellingen in Europa.

Het instituut is geregistreerd als besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid zonder winstoogmerk. Bij het aanvragen van een EU-subsidie gaf het aan zelf een ngo te zijn. De activiteiten van het instituut zijn echter nauw verbonden met de overheid. De staat heeft het instituut een garantie gegeven om zijn financiële capaciteit veilig te stellen, en zijn hoogste bestuursorgaan bestaat uitsluitend uit vertegenwoordigers van de autoriteiten van de lidstaten.

- **entiteiten die ten onrechte als niet-ngo's zijn aangemerkt:** bij de uitvoering van de kruiscontrole tussen de FTS-databank en andere registers op EU-niveau, d.w.z. het EUTR en de informatie met betrekking tot het ESF+ en het AMIF die we van de nationale beheersautoriteiten hebben ontvangen, troffen we zeventig entiteiten aan

die in het boekhoudsysteem van de Commissie niet als ngo's waren aangemerkt, ondanks aanwijzingen uit de andere registers dat zij dat wel waren.

- 27** Overeenkomstig de vereisten van het Financieel Reglement **maakt de Commissie de informatie over transacties op het eerste niveau bekend** aan individuele ontvangers. Subsidieovereenkomsten kunnen voorzien in de mogelijkheid dat een deel van de EU-middelen aan een andere entiteit wordt toegekend. In onze steekproef identificeerden we één ontvanger die financiering ontving uit het programma "Burgers, gelijkheid, rechten en waarden" (CERV-programma) en die enkele bedragen daarvan weer aan een andere entiteit toekende. Volgens de Commissie bedroegen de aan andere entiteiten toegekende bedragen voor het CERV-programma in 2022 en 2023 respectievelijk 3,9 miljoen EUR en 3,7 miljoen EUR. Deze bedragen vertegenwoordigen 2 % van de vastgelegde CERV-financiering voor de jaren in kwestie.
- 28** We troffen ook **verschillen** aan **tussen de in het FTS vermelde bedragen** en hetgeen contractueel was overeengekomen tussen de Commissie en haar ontvangers. Voor een van de subsidieovereenkomsten waaraan een ngo uit onze steekproef deelnam, legde de Commissie contractueel 549 miljoen EUR vast, maar werd in het FTS slechts 317 miljoen EUR vermeld. De Commissie merkte op dat zij alleen cumulatieve jaarlijkse begrotingsvastleggingen bekendmaakte. Dit betekent dat het volledige subsidiebedrag in het laatste jaar van de overeenkomst in het FTS wordt vermeld. Dit was echter niet altijd het geval bij andere vastleggingen van de Commissie, waarvoor zij de volledige overeengekomen bedragen in de overeenkomsten bekendmaakte zodra deze van kracht werden.
- 29** De Commissie actualiseert haar FTS jaarlijks, uiterlijk in juni van elk jaar, zoals vereist door het Financieel Reglement. Dit betekent dat de informatie over de aan het einde van het jaar vastgelegde bedragen met vertraging wordt bekendgemaakt; deze vertraging kan oplopen tot anderhalf jaar, aangezien bedragen die in januari van het jaar n zijn vastgelegd, pas in juni van het jaar $n+1$ worden bekendgemaakt. Bovendien actualiseert de Commissie de financiële informatie in het FTS niet naar aanleiding van wijzigingen in subsidieovereenkomsten in haar jaarlijkse actualiseringen. In onze steekproef met betrekking tot financiering onder direct beheer troffen we drie gevallen aan (10 % van onze steekproef) waarin de informatie in het FTS om deze reden niet bijgewerkt was. In twee gevallen werd de financiële informatie naar aanleiding van wijzigingen in subsidieovereenkomsten niet bekendgemaakt in het FTS en in het derde geval werd de vastlegging in het kader van een ondertekende subsidieovereenkomst met één jaar vertraging bekendgemaakt.

Indirect beheer

- 30** Op het gebied van indirect beheer heeft de Commissie voor Erasmus+ en het Europees Solidariteitskorps (European Solidarity Corps — ESC) de projectbeheermodule (PBM) opgezet, een webgebaseerd IT-systeem waarin uitvoerende partners informatie rapporteren. De PBM bestrijkt de volledige levenscyclus van een project, van de aanvraag tot de saldobetalingen. De Commissie monitort de informatie, extraheert gegevens om verdere analyses uit te voeren en gebruikt deze informatie in haar jaarlijkse activiteitenverslagen en bijlagen daarbij. Via de PBM heeft de Commissie toegang tot individuele projectdocumentatie.
- 31** Ondanks verbeteringen in het gegevensregistratiesysteem voor deze twee specifieke programma's constateerden we dat de openbare informatie over ontvangers van EU-middelen uit programma's onder indirect beheer in het FTS onvolledig was. Dit komt doordat in het FTS alleen financiële informatie openbaar wordt gemaakt over transacties op het eerste niveau, d.w.z. tussen de Commissie en haar uitvoerende partners. Deze partners zijn verplicht op hun website informatie te publiceren over EU-financiering die zij hebben verstrekt aan eindontvangers, waaronder ngo's. Anders dan bij gedeeld beheer hoeven zij deze informatie niet openbaar te maken in een machineleesbaar formaat dat consolidatie en analyse van big data mogelijk zou maken.
- 32** In de periode 2021-2023 heeft de Commissie voor Erasmus+ en het ESC 1 363 miljoen EUR vastgelegd voor haar uitvoerende partners, en dit bedrag werd in het FTS aangemerkt als zijnde bestemd voor ngo's. Uit de informatie van de PBM van de Commissie voor de drie geselecteerde uitvoerende partners blijkt echter dat slechts 10 % van de door hen ontvangen bedragen naar ngo's werd overgedragen, terwijl 90 % naar andere soorten ontvangers ging. De Commissie verricht ook betalingen aan uitvoerende partners die geen ngo's zijn en die de middelen vervolgens aan ngo's kunnen overdragen. De Commissie heeft de bedragen die op deze manier aan ngo's zijn overgedragen niet gemonitord.
- 33** De drie uitvoerende partners die we voor nader onderzoek selecteerden, volgden verschillende procedures om informatie bekend te maken over de EU-financiering die zij beheren. In [Tabel 1](#) wordt de informatie weergegeven die zij hebben verstrekt over toegekende subsidies.

Tabel 1 | Verschillen in de wijze waarop de geselecteerde uitvoerende partners informatie bekendmaken over de EU-financiering die zij beheren

Informatie	In Duitsland	In Polen	In Slovenië
Aanvraagnummer		✓	✓
Erasmus-code	✓		

Informatie	In Duitsland	In Polen	In Slovenië
Naam van de aanvrager	✓	✓	✓
Locatie (stad)	✓	✓	✓
Naam project			✓
Begroting	✓	✓	✓
Toegekende punten			✓
Resultaat van de beoordeling		✓	
Formaat	Niet machineleesbaar	Niet machineleesbaar	Niet machineleesbaar
Volgorde	Jaar en actie	Jaar, actie en begroting	Jaar en actie

Bron: ERK.

- 34** Volgens de Commissie hebben Erasmus+ en de ESC-programma's samen 54 uitvoerende partners die zijn gevestigd in de EU en met de programma's geassocieerde derde landen. Dit betekent dat de informatie over hun eindontvangers verspreid is over vele informatiebronnen in verschillende formaten. Bovendien maken de uitvoerende partners geen onderscheid tussen soorten eindontvangers, zodat het niet mogelijk is betrouwbare geconsolideerde informatie te verkrijgen over de EU-middelen die in het kader van deze beheersvorm aan ngo's zijn toegekend.

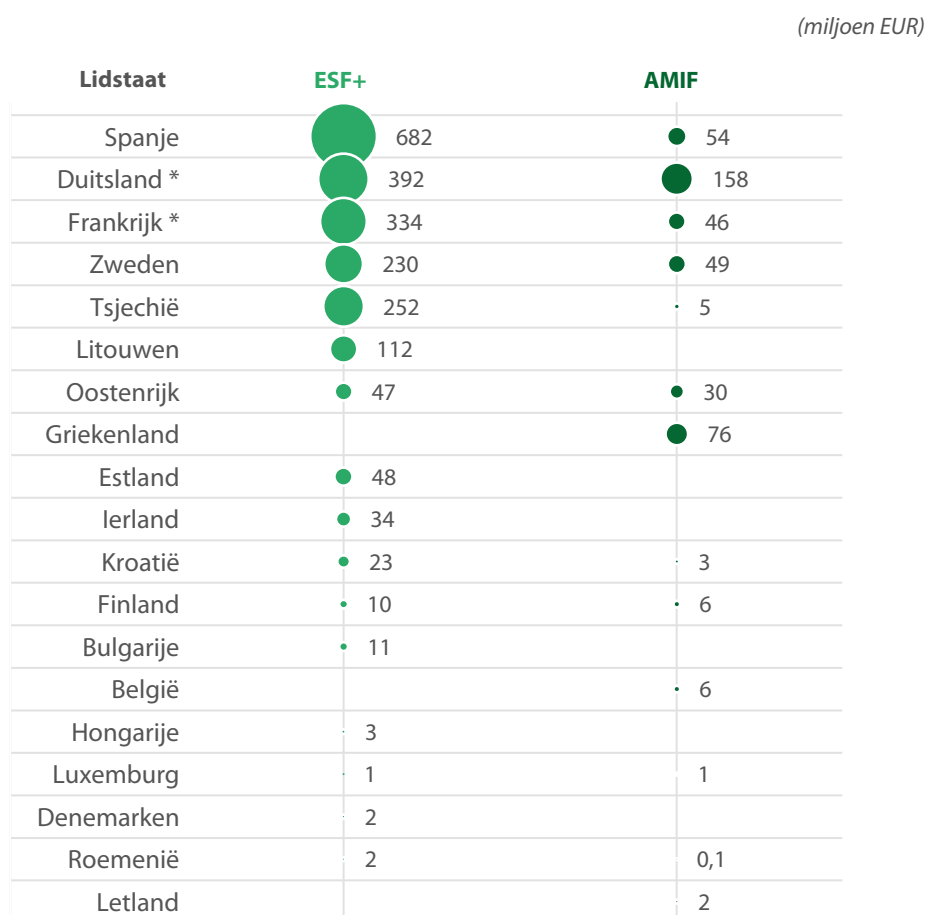
Gedeeld beheer

- 35** Wat gedeeld beheer betreft, zijn de nationale autoriteiten weliswaar verplicht informatie openbaar te maken over het bedrag aan EU-financiering dat zij aan ontvangers hebben toegekend, maar zijn zij niet verplicht het aandeel voor ngo's te registreren. Dit betekent dat informatie over EU-financiering voor ngo's onder gedeeld beheer niet gemakkelijk beschikbaar is. Daarnaast hanteren de lidstaten verschillende — of helemaal geen — criteria om EU-ontvangers als ngo's te identificeren, wat leidt tot gegevens die homogeen noch volledig zijn (zie de paragrafen [18](#) en [19](#)).
- 36** We constateerden ook dat in de nationale databanken in de drie door ons bezochte lidstaten noch de medeontvangers in het geval van consortia, noch de aan ontvangers betaalde bedragen worden vermeld, aangezien alleen vastgelegde bedragen worden bekendgemaakt. Deze databanken worden echter vaker geactualiseerd dan het FTS van de Commissie en bevatten ook informatie over wijzigingen in subsidieovereenkomsten.

37 Aangezien beheersautoriteiten niet verplicht zijn om specifiek informatie te publiceren over EU-financiering die aan ngo's wordt toegekend, hebben wij alle beheersautoriteiten in de lidstaten voor de geselecteerde programma's (AMIF en ESF+) verzocht informatie te verstrekken over de bedragen aan EU-financiering die aan ngo's zijn toegekend. Wij hebben deze informatie ontvangen van alle lidstaten behalve Duitsland en Frankrijk (zie [figuur 4](#)).

- De Duitse autoriteiten verklaarden dat Duitsland geen specifieke wetgeving, noch registratie- of identificatienummers voor ngo's heeft. Bovendien is er in het meerjarig financieel kader (MFK) 2021-2027 geen afzonderlijke toewijzing van ESF+/-AMIF-financiering aan ngo's opgenomen.
- De Franse autoriteiten hebben geen financiële gegevens verstrekt, aangezien Frankrijk geen wettelijke definitie heeft voor ngo's die in het land actief zijn.

Figuur 4 | Lidstaten vertonen aanzienlijke verschillen in de bedragen die in de periode 2021-2023 uit het ESF+ en het AMIF aan ngo's zijn toegekend



* Voor Duitsland en Frankrijk analyseerden we de informatie over ontvangers van de AMIF- en ESF+-middelen, zoals gepubliceerd door de nationale (of "binnenlandse", indien ook regionale) autoriteiten, om de aan ngo's toegekende contractbedragen te ramen.

** Italië, Cyprus, Malta, Nederland, Polen, Portugal, Slovenië en Slowakije meldden geen gecontracteerde bedragen.

Bron: ERK, op basis van de financiële gegevens van de nationale beheersautoriteiten.

- 38** We hebben de door de beheersautoriteiten in onze steekproef verstrekte bedragen vergeleken met de bedragen in de onderliggende documenten, d.w.z. de subsidiebesluiten, en stelden daarbij geen discrepanties vast.

Het ontbreken van een betrouwbaar overzicht van de EU-uitgaven voor ngo's belemmert een zinvolle analyse

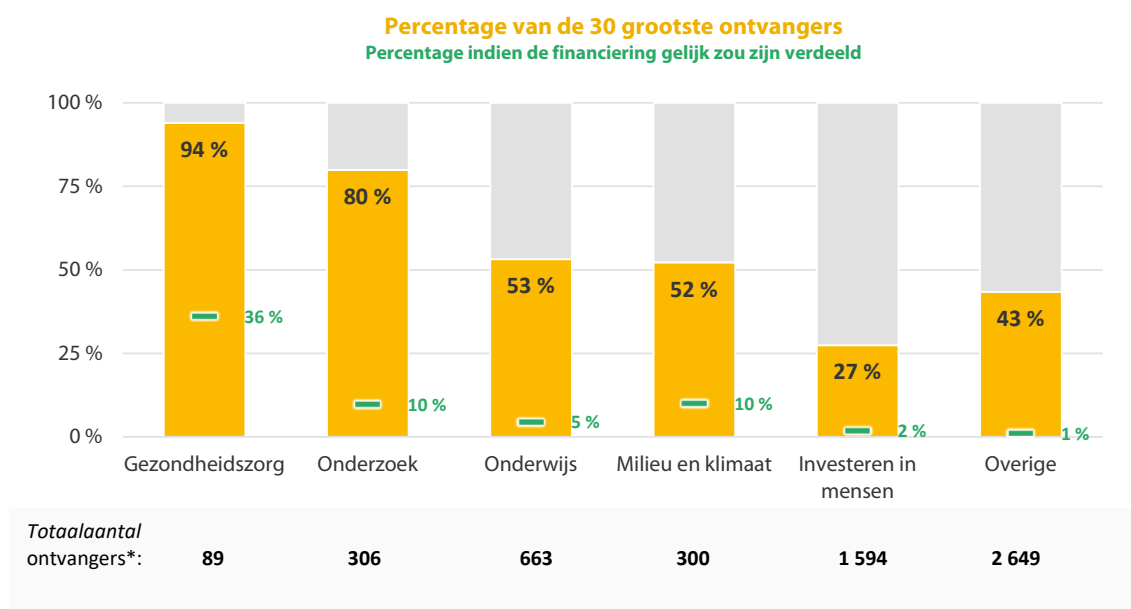
- 39** Uit de vorige paragrafen blijkt dat er geen alomvattend en betrouwbaar overzicht is per beleidsterrein en per beheersvorm van de aan ngo's toegekende of betaalde EU-financiering. Het geactualiseerde Financieel Reglement vereist dat de Commissie over een enkele website beschikt waarop de financiële informatie over de EU-uitgaven in het kader

van alle drie de beheersvormen wordt geconsolideerd, gecentraliseerd en gepubliceerd⁵. Deze moet beschikbaar zijn vanaf het MFK voor de periode na 2027. Zolang niet aan deze vereiste is voldaan en ngo's correct zijn geregistreerd, is het praktisch onmogelijk om betrouwbare informatie te verkrijgen over alle EU-middelen die ngo's hebben ontvangen.

- 40** Bovendien maakt het ontbreken van een gemeenschappelijke identificatiecode het moeilijker om de financiële gegevens over de EU-uitgaven te vergelijken middels een kruiscontrole en deze te consolideren. We hebben reeds een opmerking gemaakt over het ontbreken van een gemeenschappelijke identificatiecode in ons vorige speciaal verslag over opname op een zwarte lijst. Wij meldden dat dit problemen veroorzaakt bij het identificeren van tegenpartijen en bij het vergelijken van hun gegevens met die van verschillende registers.
- 41** Een betrouwbaar overzicht van de EU-financiering die aan ngo's wordt toegekend zou niet alleen de transparantie van de EU-uitgaven vergroten, maar zou het ook mogelijk maken om de concentratie van EU-middelen te analyseren. Een dergelijke analyse kan bijvoorbeeld nuttig zijn om het risico te beperken dat een te grote concentratie van EU-middelen in een klein aantal ngo's een bredere deelname aan de EU-beleidsvorming en de uitvoering van EU-programma's belemmert.
- 42** Ondanks de beperkingen van de beschikbare financiële gegevens blijkt uit onze analyse dat een groot deel van de EU-financiering die onder direct beheer aan ngo's werd toegekend, naar een klein aantal ngo's ging. Van de meer dan 4 400 ngo's ontvingen er 30 meer dan 40 % van de totale middelen in de periode 2014-2023 (d.w.z. 3,3 miljard EUR). *Figuur 5* geeft de concentratie weer van aan ngo's toegekende EU-financiering op verschillende beleidsterreinen.

⁵ Verordening (EU, Euratom) 2024/2509, artikel 38.

Figuur 5 | Een aanzienlijk deel van de financiering uit de EU-begroting wordt door de Commissie rechtstreeks toegekend aan de dertig grootste ngo's op elk geselecteerd beleidsterrein



* Sommige ngo's ontvangen betalingen uit meer dan één fonds.

Bron: ERK, op basis van financiële gegevens uit het boekhoudstelsel van de Commissie.

- 43** In 2024 hebben de medewetgevers ingestemd met het voorstel van de Commissie om subsidies van een zeer klein bedrag in te voeren als nieuwe subsidie categorie, met als doel de toegang tot financiering voor kleinere projecten te vergemakkelijken. Volgens de Commissie zou dit de concentratie minder acuut moeten maken. Aanvragers van dergelijke subsidies — met inbegrip van ngo's — zullen minder documenten moeten verstrekken (bijv. niet hoeven aan te tonen dat zij over voldoende financiële draagkracht beschikken om een project uit te voeren).

Beheerders van EU-middelen controleren de transparantie van de ontvangers, maar controleren niet proactief of zij de EU-waarden naleven

- 44** Het Financieel Reglement en de sectorale wetgeving bevatten specifieke transparantievereisten voor de toegang tot EU-middelen (zie [bijlage II](#)). De Commissie, de lidstaten en de uitvoerende organen moeten controleren of ngo's als EU-ontvangers aan deze transparantievereisten voldoen voordat zij EU-middelen ontvangen en gedurende de

looptijd van de subsidieovereenkomst. In dit deel onderzoeken we of de Commissie, haar uitvoerende partners en de autoriteiten van de lidstaten:

- open oproepen tot het indienen van voorstellen voor subsidies op transparante wijze hebben gedaan, en
- hebben gecontroleerd of ontvangers van EU-middelen de EU-waarden in acht nemen.

Tot slot beoordeelden we ook de transparantie van de ngo's in onze steekproef wat betreft de wijze waarop zij informatie over hun donoren en activiteiten presenteren.

De oproepen tot het indienen van voorstellen in onze steekproef waren transparant

- 45** We evalueerden het rechtskader van de EU voor de programma's die binnen onze reikwijdte van onze controle vielen, en stelden vereisten vast die bijdragen tot publieke transparantie (*bijlage II* bevat verwijzingen naar rechtshandelingen). We constateerden dat deze vereisten consistent waren tussen de beheersvormen in het kader waarvan de EU-begroting wordt uitgevoerd.
- 46** Bij het publiceren van oproepen tot het indienen van voorstellen eisen de steunverlenende autoriteiten (onze steekproef omvatte de Commissie, drie uitvoerende partners en zes beheersautoriteiten voor het AMIF en het ESF+ in de geselecteerde lidstaten) van aanvragers dat zij verschillende documenten verstrekken zodat hun juridische status (bijv. statuten en wettelijke vertegenwoordigers) en financiële draagkracht kunnen worden beoordeeld. Naast de beoordeling van de capaciteit van de aanvragers om een project te voltooien, verstrekken deze documenten de steunverlenende autoriteiten ook enige informatie over de potentiële ontvangers van de middelen.
- 47** In onze vragenlijst werd ngo's gevraagd of zij van mening zijn dat de Europese en nationale transparantievereisten in oproepen tot het indienen van voorstellen buitensporig zijn. Volgens meer dan 90 % van de ngo's die hebben gereageerd, was dit niet het geval. De ngo's die dat wel vonden, waren meestal kleinere ngo's. Zij wezen voornamelijk op omslachtige nationale vereisten voor rapportage over de wijze waarop de door hen ontvangen middelen werden gebruikt.
- 48** Wij onderzochten de transparantie van oproepen tot het indienen van voorstellen waarbij de 90 ngo's in de steekproef succesvol waren. Over het geheel genomen stelden we vast dat deze oproepen transparant waren, aangezien zij beschikbaar waren voor zowel potentieel geïnteresseerde partijen als het publiek. De gepubliceerde criteria voor toegang tot EU-middelen waren duidelijk.

- 49** We onderzochten ook de controles en besluiten van de Commissie en de uitvoerende organen over aanvragen om na te gaan hoe transparant deze waren bij de selectie van ontvangers van EU-middelen. De documentatie van de Commissie in eGrants, die voor alle afdelingen en agentschappen is gestandaardiseerd, verschaft voldoende informatie over de besluiten over de wijze waarop financiering wordt toegekend (d.w.z. “waarom” de ngo’s het geld hebben ontvangen). In de drie door ons bezochte lidstaten constateerden we echter verschillende niveaus van transparantie in het selectieproces. In Zweden laat de voor de beoordeling van subsidieaanvragen gebruikte methode de beoordelaars meer speelruimte dan in Duitsland en Spanje, die beide meer richtsnoeren verstrekken voor de beoordeling van subsidieaanvragen (zie [kader 5](#)).

Kader 5

De transparantie van het selectieproces in de lidstaten varieert

In **Duitsland** houden de beheersautoriteiten gedetailleerde documentatie bij over de wijze waarop de scores zijn toegekend. Deze scores zijn onderverdeeld in subcategorieën en voor elke categorie worden gedetailleerde motiveringen gegeven. Projecten die de minimumdrempel overschrijden, ontvangen financiering. De documentatie over het selectieproces is echter niet openbaar beschikbaar.

In **Spanje** gebruiken de beheersautoriteiten de gunningscriteria en de objectieve criteria die zijn gepubliceerd in de oproepen tot het indienen van voorstellen voor de beoordeling van aanvragers en hun scores. Om punten aan elk project toe te kennen, gebruiken zij een beoordelingsformulier waarin de totale score wordt berekend op basis van deze vooraf vastgestelde parameters.

In **Zweden** wordt de gedetailleerde beoordelingsmethode voor de criteria voor de oproep beschreven in de interne richtsnoeren van de beheersautoriteiten, maar deze zijn niet openbaar toegankelijk. Het scoresysteem definieert bijvoorbeeld niet wat een “sterk” of “zwak” project is, hoewel dit een criterium is voor de toekenning van financiering. De beheersautoriteiten hebben deze scores toegekend door projecten te vergelijken en hun professionele oordeel te gebruiken.

- 50** Met sommige EU-exploitatiesubsidies die aan ngo’s worden toegekend, kunnen eventueel belangenbehartigingsactiviteiten zoals lobbyen worden gefinancierd. In onze steekproef kwamen we twee gevallen tegen van exploitatiesubsidies gefinancierd door het LIFE-programma waarbij sprake was van belangenbehartiging bij beleidsmakers (zie [kader 6](#)). Beide ngo’s zijn in het [EUTR](#) geregistreerd als belangenvertegenwoordigers; uit de informatie in het financierings- en aanbestedingsportaal kan echter niet worden opgemaakt of er sprake was van dergelijke activiteiten. Hoewel er geen wettelijke verplichting is om belangenbehartigingsactiviteiten in exploitatiesubsidies voor ngo’s

openbaar te maken, zijn wij van mening dat de gevoelige aard hiervan — wanneer deze met EU-middelen worden gefinancierd — extra transparantie vereist.

Kader 6

Exploitatiesubsidies waarvoor geen informatie over belangenbehartigingsactiviteiten werd verstrekt

Voor de twee exploitatiesubsidies biedt het financierings- en aanbestedingsportaal een gestandaardiseerde presentatie van de doelstellingen van dergelijke subsidies, die wel minder gedetailleerd is dan die in de ondertekende subsidieovereenkomsten, waarin een beschrijving wordt gegeven van de specifieke werkzaamheden en acties die een ngo moet uitvoeren voor de ontvangen financiering. Een van de door ons geselecteerde exploitatiesubsidies omvatte belangenbehartigingsactiviteiten, zoals het organiseren van bijeenkomsten met leden van het Europees Parlement en hooggeplaatste vertegenwoordigers van de Commissie. Deze informatie werd niet in het financierings- en aanbestedingsportaal vermeld.

- 51** Tijdens onze controlewerkzaamheden heeft de Commissie, om een reputatierisico voor de EU te beperken, in mei 2024 [richtsnoeren](#) uitgevaardigd waarin staat dat ontvangers op grond van subsidieovereenkomsten niet mogen worden verplicht om te lobbyen bij EU-instellingen. Aangezien onze controle betrekking had op tot eind 2023 aan ngo's toegekende EU-financiering, hebben we de uitvoering van deze richtsnoeren niet onderzocht.

Naleving van EU-waarden wordt niet proactief gecontroleerd

- 52** In het Verdrag betreffende de Europese Unie worden de waarden van menselijke waardigheid, vrijheid, democratie, gelijkheid, de rechtsstaat en mensenrechten, waaronder de rechten van personen die tot minderheden behoren⁶, vastgelegd als de basis van de EU. Sinds het begin van het MFK 2021-2027 is de inachtneming van de EU-waarden een contractuele verplichting voor ontvangers, waaronder ngo's, om EU-fondsen te ontvangen. Wij verwachten dus dat alle EU-subsidieovereenkomsten de verplichting opnemen om de EU-waarden in acht te nemen voor alle activiteiten van de ontvangers, niet alleen voor de activiteiten die door de EU worden gefinancierd. Daarnaast verwachten we dat de Commissie en de uitvoerende organen proactief nagaan of de verplichting om

⁶ Artikel 2 van het [Verdrag betreffende de Europese Unie](#).

de EU-waarden in acht te nemen, wordt nageleefd. De beoordeling van de naleving van de EU-waarden door ontvangers is cruciaal voor de geloofwaardigheid van de EU.

53 Bij de door ons geselecteerde fondsen onder direct beheer hanteert de Commissie een modelsubsidieovereenkomst voor ondernemingen die voor ontvangers de verplichting inhoudt om de EU-waarden in het algemeen in acht te nemen, niet alleen voor de activiteiten die door de EU worden gefinancierd. De ontvangers moeten eigen verklaringen indienen waaruit blijkt dat zij de EU-waarden in acht nemen. Op het gebied van indirect beheer past de Commissie sinds 2024 een soortgelijke aanpak toe⁷. Voor gedeeld beheer zijn er verschillen in de manier waarop nationale autoriteiten van ontvangers, waaronder ngo's, verlangen dat zij de EU-waarden in acht nemen. Hierdoor is de situatie minder uniform dan voor direct en indirect beheer. **Tabel 2** toont de verschillen in de wijze waarop de beheerders van EU-financiering de naleving van de EU-waarden controleren.

Tabel 2 | De Commissie en de beheersautoriteiten van de lidstaten controleren de inachtneming van de EU-waarden op verschillende manieren

Fase	Inachtneming van EU-waarden	Direct	Indirect ¹⁾	Gedeeld ²⁾
Toepassing	De Commissie/beheersautoriteiten controleren of de statuten van een ngo stroken met de EU-waarden (toelatingscriteria)	✓	✓	✗ ³⁾
	De Commissie/beheersautoriteiten controleren proactief of het project strookt met de EU-waarden (subsidiabiliteitscriteria)	✗	✗	✗
	Er worden meer punten aan het project toegekend als het gericht is op de ontwikkeling van EU-waarden (gunningscriteria)	✗	✓	✗ ⁴⁾
Subsidieovereenkomst/-besluit	Eerbiediging van de EU-waarden is een verplichting voor de subsidieovereenkomst/het subsidiebesluit	✓	✓	✓

⁷ Erasmus+ Programmagids, 28 november 2023.

Fase	Inachtneming van EU-waarden		Direct	Indirect ¹⁾	Gedeeld ²⁾
Monitoring	Niet-naleving van EU-waarden is een reden om middelen terug te vorderen van een ontvanger	met betrekking tot het gefinancierde project	✓	✓	✓
		met betrekking tot de andere activiteiten van een ngo	✓	✓	x

1) Voor programma's die vanaf 2024 worden beheerd door het directoraat-generaal Onderwijs, Jongerenzaken, Sport en Cultuur.

2) Voor de drie door ons bezochte lidstaten, d.w.z. Duitsland, Spanje en Zweden.

3) Als toelatingscriterium controleren alleen Spaanse beheersautoriteiten of een ngo de EU-waarden in acht neemt.

4) Alleen de Spaanse beheersautoriteiten van AMIF hebben gunningscriteria die verband houden met de ontwikkeling van EU-waarden.

Bron: ERK.

- 54** In contracten of subsidiebesluiten wordt van ontvangers, waaronder ngo's, geëist dat zij de EU-waarden in acht nemen. De Commissie en andere uitvoerende instanties vertrouwen voornamelijk op de eigen verklaringen van aanvragers. Sommige diensten van de Commissie en de andere organen die de EU-begroting uitvoeren, maken niet systematisch gebruik van aanvullende informatie, tenzij deze — volgens de Commissie — onder hun aandacht wordt gebracht. Met uitzondering van controles vooraf (bijv. of de statuten van de ontvangers overeenstemmen met de EU-waarden), controles van uitsluitingssituaties en garanties van aanvragers was er in onze steekproef geen bewijs dat andere informatiebronnen waren gebruikt.
- 55** Om het reputatierisico van de EU in verband met EU-financiering voor entiteiten die de EU-waarden niet naleven te beperken, geeft de Commissie sinds medio 2023 opleiding en presentaties. Ook heeft zij in 2024 interne richtsnoeren uitgebracht die aangeven wat er moet gebeuren als de EU-waarden niet worden nageleefd. Mogelijke maatregelen varieerden van de opschorting van betalingen tot de vermindering of beëindiging van subsidies. In de richtsnoeren werd echter niet vermeld hoe de naleving van deze verplichting moet worden gecontroleerd of hoe de ernst van niet-naleving moet worden beoordeeld. In het geval van gedeeld beheer deelden de Zweedse autoriteiten ons bijvoorbeeld mee dat ze nog geen richtsnoeren hadden ontvangen en alleen een onderzoek zouden instellen als ze het vermoeden hadden dat de regels niet werden nageleefd.
- 56** In tegenstelling tot andere particuliere entiteiten met winstoogmerk, waarvoor informatie over de uiteindelijke eigenaren vereist is, zijn ngo's niet iemands eigendom. Hierdoor is het

niet eenvoudig om een antwoord te geven op de vraag “wie er achter een ngo staat”. Krachtens de huidige EU-wetgeving is het niet vereist dat de Commissie en andere uitvoerende instanties de financieringsbronnen van ngo’s controleren. Wanneer de wettelijk vereiste controle van de financiële stabiliteit wordt uitgevoerd, biedt dit beheerders van EU-fondsen de mogelijkheid om de financieringsbronnen van ngo’s te beoordelen, waardoor ze kunnen vaststellen “wie er achter een ngo staat” en dus ook kunnen nagaan of er sprake is van potentiële belangenconflicten of van bepaalde risico’s die de onafhankelijkheid van ngo’s ten opzichte van specifieke donoren ondermijnen. In onze steekproef was er geen enkel bewijs dat een dergelijke controle van financieringsbronnen was uitgevoerd.

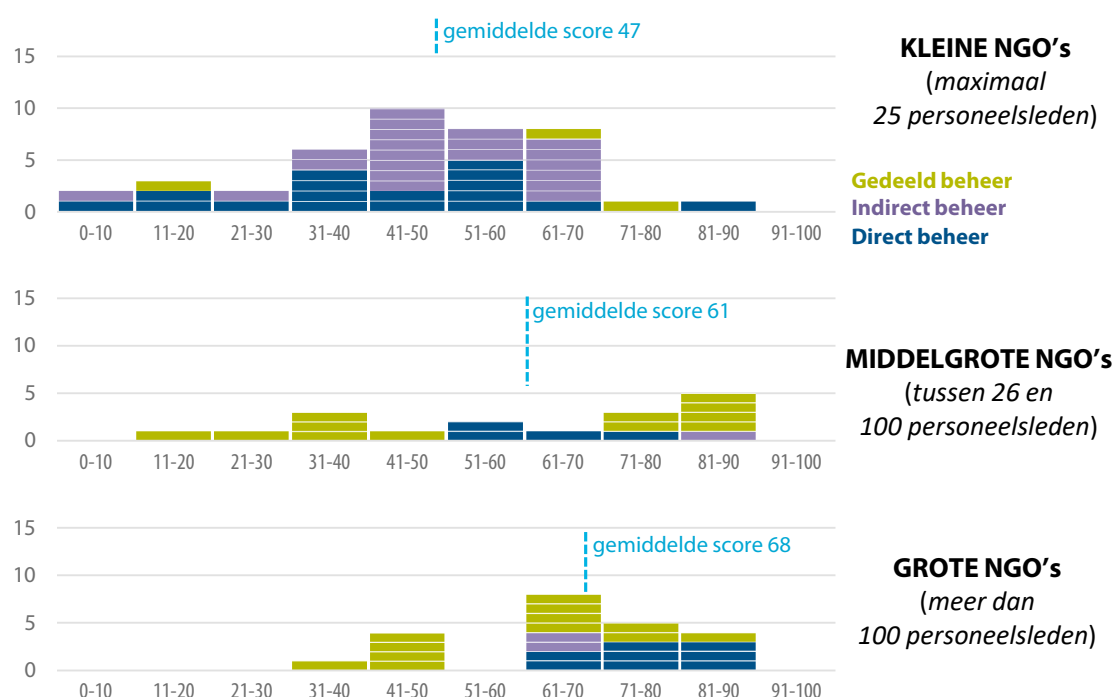
- 57** We voerden aanvullende verificaties uit, zoals het controleren van de databases van externe gegevensverstrekkers (op basis van openbaar beschikbare gegevens) en het rechtstreeks raadplegen van ngo’s, en stelden hierbij vast dat overheidsdiensten voor de meeste ontvangers de belangrijkste financieringsbron waren. We verkregen informatie voor 51 van de 90 entiteiten in onze steekproef. Meer dan 85 % van deze 51 ngo’s werd in 2022 en 2023 hoofdzakelijk uit openbare bronnen gefinancierd. Het feit dat de EU-begroting voor de helft van deze ngo’s de belangrijkste financieringsbron was, benadrukt de noodzaak van grondige controles van de naleving van de EU-waarden door de ontvangers.

Transparantiepraktijken lopen sterk uiteen in onze steekproef, waarbij grotere ngo’s beter presteren

- 58** We hebben de transparantie van de ngo’s in de steekproef beoordeeld door te kijken naar de informatie die zij over zichzelf bekendmaakt. Onze beoordeling van openbaar beschikbare informatie was gebaseerd op de [transparantienormen](#) van de Raad van deskundigen inzake ngo-recht van de [Conferentie van internationale ngo’s](#) van de Raad van Europa, en de aanpak door twee Spaanse organisaties: *La Coordinadora de ONG para el desarrollo (CONGE)* en een particuliere stichting die optreedt als onafhankelijk beoordelaar van ngo’s (*Fundación Lealtad*). Wij concentreerden ons op gebieden die informatie verschaffen over wie de ngo’s zijn en wat ze doen. We hebben deze gebieden in vier transparantieonderdelen gegroepeerd: 1) bestuursorganen, 2) missies, visies en waarden, 3) sociale basis en ondersteuning, en 4) planning en rapportage. In [bijlage IV](#) wordt gedetailleerde informatie gegeven over de methodologie die we gebruikten om de transparantie van ngo’s te beoordelen en over kenmerken die bijdragen aan een betere score.
- 59** Ngo’s verschillen aanzienlijk qua mate van vrijwillige transparantie. Op een schaal van 0 tot 100 kwamen we voor de ngo’s in onze steekproef tot een totale gemiddelde score van

55 punten. De individuele scores schommelden echter tussen 5 en 90 punten (zie [bijlage III](#)). Uit onze beoordeling blijkt dat ngo's goed scoren op het gebied van de bekendmaking van informatie over bestuursorganen en hun missies, visies en waarden. Ze zijn echter minder transparant over hun sociale basis, steun en financiële overzichten. Hoewel ngo's gewoonlijk hun belangrijkste donoren vermelden, maken ze zelden de geschonken bedragen en de periodes in kwestie bekend. [Figuur 6](#) geeft een samenvatting van onze beoordeling van de totale vrijwillige transparantie van ngo's. In [bijlage V](#) worden gedetailleerde resultaten verstrekt voor elk onderdeel dat we bij de beoordeling van vrijwillige transparantie in overweging hebben genomen.

Figuur 6 | In onze beoordeling van vrijwillige transparantie scoren kleine ngo's lager dan middelgrote en grote ngo's



Opmerking: De gemiddelde scores zijn gebaseerd op de steekproef van negentig ontvangers. De grafieken tonen de informatie over tachtig ngo's, die we naar omvang konden indelen. Elk blokje vertegenwoordigt een ngo uit de steekproef.

Bron: ERK.

- 60** We constateerden dat de belangrijkste factor die het transparantieniveau van ngo's bepaalt de omvang van ngo's is, met name de administratieve capaciteit. De kleine ngo's in onze steekproef (ngo's met minder dan 25 personeelsleden) scoorden gemiddeld 47 punten, wat lager is dan het gemiddelde voor de hele steekproef (55 punten), terwijl de grote ngo's (met meer dan 100 personeelsleden) gemiddeld 68 punten behaalden. Zeven organisaties in onze steekproef hadden geen vast personeel in dienst, aangezien ze enkel personeel in dienst namen om projecten uit te voeren waarvoor ze financiering hadden ontvangen.

- 61** In Spanje, een van de drie lidstaten die we bezochten, stuiten we op verschillende accreditatieprocessen die ngo's kunnen uitvoeren naast de rapportageverplichtingen op grond van contractuele overeenkomsten, EU-wetgeving en nationale wetgeving. De accreditatieprocessen hebben betrekking op het beheer, de governance en de transparantie van de ngo's. Accreditatieprocessen voor ngo's in Spanje zijn gericht op het verifiëren van de herkomst van publieke en private financieringsbronnen, de sociale basis en ondersteuning (inclusief de groepen en entiteiten die hun werk ondersteunen, zoals individuen, donoren en vrijwilligers), belangrijke donoren en de netwerken waarvan ngo's deel uitmaken.
- 62** De Spaanse ngo's in onze steekproef voor gedeeld beheer scoorden gemiddeld 71 punten. Dit wijst erop dat een accreditatieproces ngo's zou kunnen stimuleren om transparanter te zijn. Van de tien Spaanse ngo's hebben er vijf een accreditatie voor transparantie (het gaat hier om vier middelgrote ngo's en één kleine ngo). Ter vergelijking: de scores van de Duitse en Zweedse ngo's lagen dicht bij het gemiddelde, waarbij één grote ngo uit Duitsland ook zo'n accreditatie had.
- 63** Het doorlopen van een accreditatieproces om een transparantiecertificaat te verkrijgen, is geen gangbare praktijk bij door de EU gefinancierde ngo's. In onze steekproef van negentig ontvangers stelden we acht ngo's vast met een transparantiecificering die was uitgevoerd door particuliere entiteiten die onafhankelijk zijn van de ngo's. Twee verschillende Spaanse organisaties die gespecialiseerd zijn in ngo-governance en transparantie certificeerden vijf Spaanse ngo's, terwijl een Zweedse organisatie die gespecialiseerd is in fondsenwerving voor ngo's één ngo uit Zweden certificeerde. We hebben ook een ngo in Duitsland en een andere in België aangetroffen met transparantiecificaten die door certificeringsorganisaties in hun respectievelijke landen waren toegekend.
- 64** Wij stelden geen significante verschillen vast in de vrijwillige transparantiescores van ngo's die verband hielden met de beheersvorm waaronder deze werden gefinancierd. Ngo's die onder indirect beheer werden gefinancierd, scoorden iets minder goed. Dit was vooral te wijten aan het feit dat deze ngo's klein zijn en vaak minder dan vijf mensen in dienst hebben. De reden hiervoor is dat het deel van onze steekproef dat onder indirect beheer valt, gefinancierd wordt door Erasmus+ en het ESC, waarvan kleine ngo's vaak financiering ontvangen.

Dit verslag werd door kamer V onder leiding van de heer Jan Gregor, lid van de Rekenkamer, vastgesteld te Luxemburg op haar vergadering van 25 februari 2025.

Voor de Rekenkamer

Tony Murphy
President

Bijlagen

Bijlage I — Over de controle

EU-steun voor ngo's en de toepasselijke transparantievereisten

- 01** Het [Verdrag betreffende de Europese Unie](#) benadrukt het belang van open, transparante en regelmatige dialoog met representatieve organisaties en met het maatschappelijk middenveld¹, waarvan ngo's een subgroep vormen. Voorbeelden van maatschappelijke organisaties zijn vakbonden, werkgeversorganisaties en religieuze instellingen, maar het specifieke kenmerk van ngo's is dat van hen wordt verwacht dat ze onafhankelijk van de invloed van de overheid handelen. Ngo's zijn meestal actief op het gebied van sociale integratie, gelijke kansen, gendergelijkheid, klimaat- en milieubescherming, en onderzoek en innovatie, in het kader van het externe optreden ofwel van het interne beleid van de EU. De Commissie is vastbesloten om, door middel van EU-financiering en verschillende beleidsinitiatieven, maatschappelijke organisaties te steunen in hun rol in de democratische beleidsvorming en de opbouw van een sterker Europa².
- 02** De Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) definieert ngo's als entiteiten zonder winstoogmerk die gemeenschappelijke doelstellingen en idealen nastreven, zonder significante deelname of vertegenwoordiging die gecontroleerd wordt door een regering³. In sommige lidstaten worden ngo's bij wet gedefinieerd en in andere door de aard van hun activiteiten. In ons speciaal verslag over EU-financiering voor ngo's, dat voornamelijk gericht was op extern optreden, stelden we dat — hoewel de term “ngo” er veel in voorkomt — er geen gemeenschappelijke definitie bestaat binnen het toepassingsgebied van door de EU gefinancierde activiteiten. Wij hebben aanbevolen dat de Commissie duidelijke criteria vaststelt voor het identificeren van ngo's, zodat de financiële gegevens over EU-financiering voor ngo's betrouwbaarder worden. Ook hebben

¹ Artikel 11 van het [Verdrag betreffende de Europese Unie](#).

² Website van de Commissie.

³ [Development Assistance Committee Members and Civil Society, OESO, 2020](#), blz. 28.

we aanbevelen de informatie over financiering door ngo's te verbeteren om te waarborgen dat nauwkeurige informatie wordt gepubliceerd en om de toepassing van de regels inzake getrapte subsidiëring te controleren. De Commissie heeft deze aanbevelingen grotendeels uitgevoerd⁴.

- 03** In september 2024 hebben de medewetgevers van de EU [het Financieel Reglement](#) geactualiseerd, waarbij een ngo in artikel 2, lid 49, als volgt wordt gedefinieerd: *“niet-gouvernementele organisatie”*: een vrijwillige, van de overheid onafhankelijke organisatie zonder winstoogmerk die geen politieke partij of vakbond is”. Aangezien de definitie is ingevoerd om de transparantie te vergroten ten aanzien van ontvangers van middelen van de EU die ngo's zijn⁵, bepalen de medewetgevers ook dat aanvragers van EU-subsidies moeten aangeven of zij aan deze definitie voldoen.
- 04** Ngo's zijn geen homogene groep. Ze variëren van kleine organisaties die activiteiten op lokaal niveau uitvoeren tot grote internationale ngo's die in veel landen actief zijn. Sommige ngo's hebben een jaarlijkse begroting van minder dan 10 000 EUR en hebben alleen personeel in dienst voor de uitvoering van specifieke projecten, terwijl andere organisaties een jaarlijkse begroting hebben van meer dan 1 miljard EUR en enkele duizenden personeelsleden in dienst hebben.
- 05** Ngo's kunnen EU-subsidies ontvangen om daar bijvoorbeeld een EU-project mee uit te voeren. Tegelijkertijd kunnen ze ook “belangenvertegenwoordigers” zijn (organisaties, verenigingen, groepen en zelfstandigen) die bepaalde activiteiten uitvoeren om het beleid en de besluitvorming van de EU te beïnvloeden. In juni 2024 waren meer dan 3 500 ngo's, platforms, netwerken en dergelijke in het EUTR geregistreerd. Meer dan 900 van hen ontvingen in de periode 2021-2023 EU-subsidies⁶. Na het “Qatargate”-schandaal in 2022 steeg de druk om de transparantienormen te versterken voor ngo's die EU-financiering ontvangen. Met het oog hierop nam het Europees Parlement in januari 2024 een resolutie aan⁷ waarin het aandrang op meer transparantie en verantwoordingsplicht bij de verdeling van EU-financiering aan ontvangers, waaronder ngo's.

⁴ [Verslag van de ERK betreffende de prestaties van de EU-begroting](#) — Stand van zaken eind 2021.

⁵ Overweging 8 van [Verordening \(EU\) 2024/2509](#).

⁶ [Het officiële portaal voor Europese data](#).

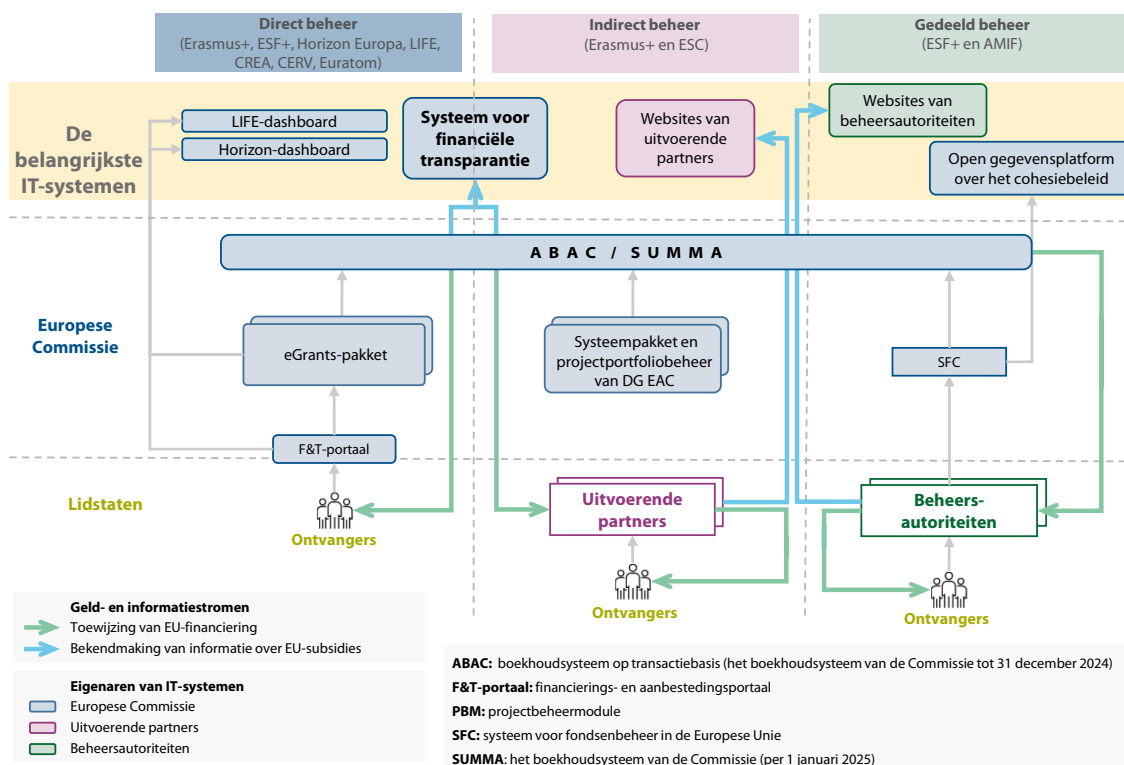
⁷ [Resolutie van het Europees Parlement van 17 januari 2024 over de transparantie en verantwoordingsplicht van niet-gouvernementele organisaties die gefinancierd worden uit de EU-begroting \(2023/2122\(INI\)\)](#).

- 06** Op basis van internationale normen⁸ houdt publieke transparantie in dat burgers de juiste informatie krijgen, zodat zij publieke besluitvormers ter verantwoording kunnen roepen. Transparantie betekent niet alleen weten aan wie, waarom en voor welk doel EU-financiering is toegekend, maar ook hoe deze financiering is gebruikt en welke bedragen hiermee waren gemoeid. Naleving van de transparantievereisten omvat de factoren die zijn weergegeven in *figuur 1*.
- 07** Transparantie is een van de leidende begrotingsbeginselen van het Financieel Reglement, op grond waarvan de Commissie tijdig en op passende wijze informatie over EU-middelen moet verstrekken⁹. Het bevat specifieke transparantievereisten voor de Commissie en organen die de EU-begroting uitvoeren om informatie bekend te maken over ontvangers van EU-financiering onder direct beheer. Voor subsidie- en contractbeheerprocedures zijn in het Financieel Reglement en sectorale wetgeving aanvullende transparantievereisten vastgelegd. Sommige lidstaten hebben hun eigen aanvullende transparantievereisten. Ngo's kunnen ook zelfregulerend optreden met betrekking tot hun transparantiepraktijken en op eigen initiatief informatie verstrekken. *Bijlage II* bevat meer informatie over de transparantievereisten van de EU.
- 08** Het FTS is een openbaar toegankelijke database over ontvangers van financiering uit de EU-begroting. Het publiceert financiële informatie over transacties op het eerste niveau onder direct en indirect beheer. Het is het belangrijkste transparantie-instrument voor ontvangers van EU-middelen die onder deze twee beheersvormen vallen. Het aanmerken van een entiteit als ngo in het FTS is gebaseerd op de eigen verklaring door ontvangers van EU-fondsen. Uitvoerende partners en autoriteiten van de lidstaten zijn verplicht om op hun websites de informatie te publiceren over de EU-middelen die ze aan ontvangers hebben toegekend. In *figuur 1* worden de belangrijkste IT-systemen getoond die de Commissie en andere uitvoerende instanties gebruiken om informatie over EU-financiering openbaar te maken.

⁸ OECD (2017), *OECD Budget Transparency Toolkit: Practical Steps for Supporting Openness, Integrity and Accountability in Public Financial Management*, OECD Publishing, Parijs; het International Monetary Fund; en Transparency International.

⁹ Artikel 38 van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509.

Figuur 1 | Meerdere IT-systemen worden gebruikt om informatie over EU-financiering openbaar te maken



Bron: ERK.

Aan ngo's toegekende EU-financiering

- 09** Aan ngo's toegekende EU-financiering wordt meestal verstrekt in de vorm van subsidies waarvoor verschillende soorten ontvangers in aanmerking komen. Ngo's moeten daarom voldoen aan de EU-transparantievereisten (*bijlage II*) die gelden voor alle soorten ontvangers.
- 10** In de periode 2021-2023 verklaarde de Commissie in haar FTS dat zij 3,4 miljard EUR van haar rechtstreeks beheerde financiering voor intern beleid had vastgelegd voor ngo's, evenals 1,4 miljard EUR voor acties die indirect via haar uitvoerende partners werden beheerd. Samen vertegenwoordigen deze bedragen, die werden ontvangen door 5 000 ngo's, 5 % van alle direct en indirect beheerde uitgaven voor intern beleid. Van deze bedragen heeft de Commissie 261 miljoen EUR exclusief toegekend aan ngo's in de vorm van exploitatiesubsidies.
- 11** Informatie over aan ngo's toegekende EU-financiering in het kader van programma's onder gedeeld beheer is noch geconsolideerd noch beschikbaar op EU-niveau. Op ons verzoek

meldden de lidstaten dat ze in de periode 2021-2023 2,6 miljard EUR uit de twee grootste EU-financieringsbronnen aan ongeveer 7 500 ngo's hadden toegekend:

- 2,2 miljard EUR uit het ESF+, meer dan 2 % van het totaal van 95,1 miljard EUR dat is vastgelegd tot eind 2023, en
- 0,4 miljard EUR uit het AMIF, meer dan 7 % van het totaal van 5,5 miljard EUR dat is vastgelegd tot eind 2023.

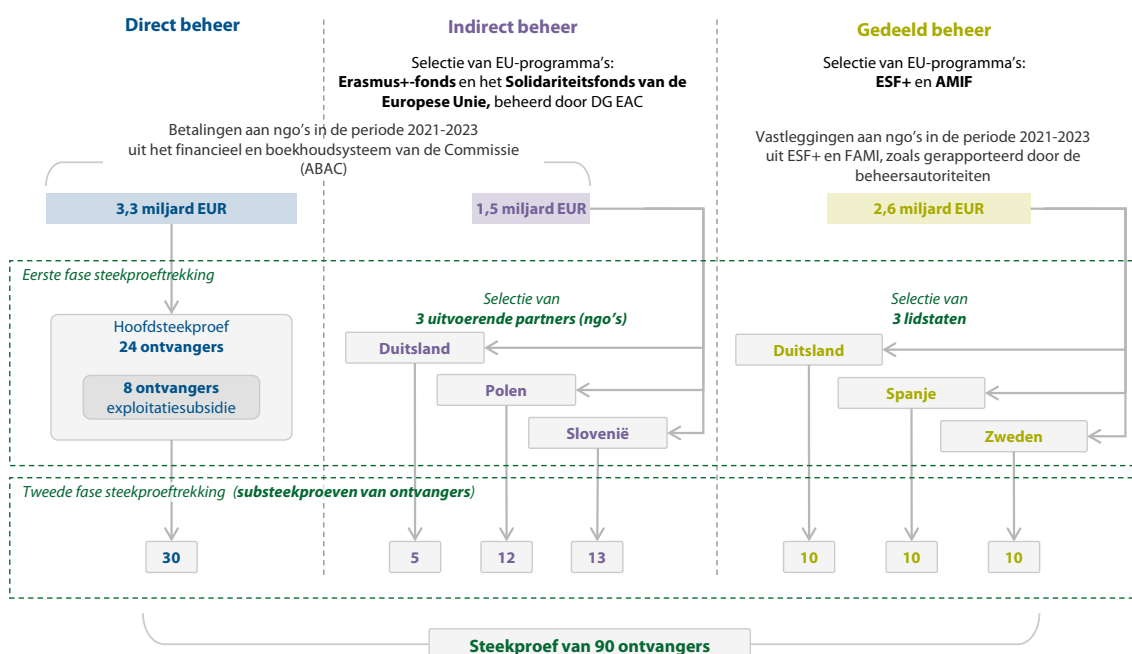
Reikwijdte en aanpak van de controle

- 12** Gezien de oproep van het Europees Parlement tot meer transparantie en verantwoording inzake EU-financiering, de belangrijke rol van ngo's in de democratische beleidsvorming en gezien de doelstelling van het Financieel Reglement 2024 om de transparantie te verbeteren met betrekking tot ngo's die EU-financiering ontvangen (zie paragraaf 03) besloten wij de transparantie van aan ngo's toegekende EU-financiering in het kader van het interne EU-beleid te beoordelen.
- 13** Wij onderzochten met name of de Commissie, haar uitvoerende partners en de lidstaten:
- betrouwbare gegevens over aan ngo's toegekende EU-financiering verzamelen en openbaar maken, en
 - de belangrijkste transparantievereisten voor ngo's die EU-middelen ontvangen adequaat heeft beoordeeld, en of zij de EU-waarden in acht hebben genomen.
- 14** De reikwijdte van onze controle bestreek de financiering voor intern beleid van de EU voor de periode 2021-2023. We onderzochten de aan ngo's toegekende EU-financiering met alle beheersvormen: direct of indirect (via uitvoerende partners) door de Commissie, en onder gedeelde verantwoordelijkheid met lidstaten (via nationale of regionale autoriteiten). In dit verslag gebruiken we de term "intern beleid" voor alle andere EU-programma's dan extern optreden (rubriek 6: Nabuurschap en internationaal beleid). De controle bestreek de volgende belangrijke interne beleidslijnen en programma's van de EU met ngo-financiering:
- "Investeren in mensen, sociale cohesie en waarden": ESF+, Erasmus+, ESC, CREA en CERV;
 - "Onderzoek en innovatie": Horizon Europa en het Euratom-programma voor onderzoek en opleiding;
 - "Asiel, migratie en integratie": AMIF, en

— “Milieu- en klimaatactie”: LIFE.

- 15** We hebben het extern beleid van de EU uitgesloten van het toepassingsgebied van onze controle, aangezien dit werd behandeld in ons verslag van 2018 over aan ngo’s toegekende EU-financiering¹⁰ (met een follow-up in 2021¹¹).
- 16** Wij hebben de betrouwbaarheid van de door de Commissie, haar uitvoerende partners en de autoriteiten van de lidstaten gepubliceerde informatie over EU-financiering voor ngo’s beoordeeld. Daartoe hebben we deze informatie in overeenstemming gebracht met onderliggende gegevens voor een willekeurige steekproef van negentig ontvangers. In [figuur 2](#) wordt de steekproefselectie en de stratificatie ervan beschreven. Onze steekproef omvatte alle drie beheersvormen met dertig ontvangers voor elke beheersvorm (zie [bijlage III](#)). Om de mening van ngo’s te peilen over de transparantievereisten van de EU hebben we een enquête naar onze steekproef van ontvangers gestuurd en daarnaast zijn we te rade gegaan bij vier ngo’s of verenigingen van ngo’s. Wij gingen ook na of deze informatie met het oog op verdere analyse gemakkelijk te gebruiken was. Daarnaast beoordeelden we de belangrijkste systemen die de Commissie, haar uitvoerende partners en de autoriteiten van de lidstaten gebruiken om informatie over alle EU-financiering te verzamelen.

Figuur 2 | Onze steekproefselectie



Bron: ERK.

¹⁰ Speciaal verslag nr. 35/2018.

¹¹ Verslag betreffende de prestaties van de EU-begroting — Stand van zaken eind 2021.

- 17** Om bewijs te verkrijgen over de vraag of beheerders van EU-financiering de belangrijkste transparantievereisten voor ngo's correct hebben beoordeeld (zie *bijlage II*), onderzochten we niet alleen de bestaande procedures, maar ook hoe ze onze steekproef van negentig ontvangers controleerden. Dit omvatte het beoordelen of de subsidiebesluiten op transparante wijze waren gemotiveerd en of deze besluiten voor de verschillende EU-fondsen een vergelijkbaar informatieniveau bevatten. Wij hebben ook onderzocht of de systemen die beheerders van EU-fondsen hebben opgezet om te controleren of de ontvangers de EU-waarden naleven, betrouwbaar zijn en mogelijke inbreuken kunnen opsporen.
- 18** Om onze werkzaamheden aan te vullen, spraken we met het personeel van het directoraat-generaal Begroting van de Commissie, DG EMPL, het directoraat-generaal Onderzoek en Innovatie, het directoraat-generaal Migratie en Binnenlandse Zaken, het Cinea, het EACEA, het Uitvoerend Agentschap Europese Onderzoeksraad en het Europees Uitvoerend Agentschap voor gezondheid en digitaal beleid. Ook stuurden we vragenlijsten naar nationale en regionale autoriteiten om informatie te verkrijgen over de aan ngo's toegekende EU-financiering onder gedeeld beheer en over nationale transparantievereisten, en de bijbehorende controlesystemen.
- 19** We selecteerden drie lidstaten voor controlebezoeken (Duitsland, Spanje en Zweden). Om tot een evenwichtige analyse te komen was ons belangrijkste selectiecriteria de materialiteit van de aan ngo's toegekende EU-financiering in deze landen tijdens de periode 2021-2023. Daarnaast gebruikten we gegevensanalysetechnieken om de relevante systemen, databases en portalen met financiële informatie over EU-financiering voor ngo's met elkaar te vergelijken.

Bijlage II — EU-rechtsgrondslag voor transparantievereisten voor geselecteerde EU-programma's

EU-verordeningen tot vaststelling van transparantievereisten

Transparantievereiste	Financieel Reglement — 2018	Verordening gemeenschappelijke bepalingen	Rechtsgrondslag voor andere EU-programma's
Toekenning van subsidies na bekendmaking van een oproep tot het indienen van voorstellen	Artikel 189	Artikel 49	
Bekendmaking van informatie over ontvangers en andere informatie	Artikel 38	Artikel 48	
Zichtbaarheid van EU-fondsen	Artikel 63, lid 1, artikel 154, lid 2, en artikel 201	Artikel 46 en artikel 47	
Bevestiging van de ontvangst van EU-financiering		Artikel 50	<p>Artikel 21 van Verordening (EU) nr. 1293/2013 (LIFE)</p> <p>Artikel 51 van Verordening (EU) 2021/695 (Horizon Europa)</p> <p>Artikel 25 van Verordening (EU) 2021/817 (Erasmus+)</p> <p>Artikel 22 van Verordening (EU) 2021/888 (Europees Solidariteitskorps)</p> <p>Artikel 20 van Verordening (EU) 2021/692 (Burgers, gelijkheid, rechten en waarden)</p>

Transparantievereiste	Financieel Reglement — 2018	Verordening gemeenschappelijke bepalingen	Rechtsgrondslag voor andere EU- programma's
			Artikel 23 van Verordening (EU) 2021/818 (Creatief Europa)

Bron: ERK.

Bijlage III — Basisinformatie over entiteiten in onze steekproef

Informatie over entiteiten in onze steekproef, die 14 landen bestrijkt

Referentie van de steekproef	Land	EU-programma	Subsidiebedrag (in duizend EUR)	Omvang (aantal personeelsleden)	Transparanti certificering	Onze transparantiescore — totaal
DM01	ES	Horizon Europa	5 460	groot	NEE	80
DM02	ES	Horizon Europa	2 241	groot	NEE	65
DM03	BE	Erasmus+	140	klein	NEE	60
DM04	BE	Horizon Europa	4 187	klein	NEE	5
DM05	FR	Erasmus+	2 220	gemiddeld	NEE	50
DM06	SE	CREA	160	klein	NEE	55
DM07	AT	Erasmus+	280	<i>niet beschikbaar</i>	NEE	65
DM08	DE	Horizon Europa	7 317	groot	NEE	60
DM09	BE	CREA	1 153	klein	JA	90
DM10	BE	ESF+	174	klein	NEE	40
DM11	DE	Horizon Europa	975	groot	NEE	80
DM12	MT	Horizon Europa	1 061	klein	NEE	15
DM13	DE	Horizon Europa	8 865	groot	NEE	90
DM14	PT	Horizon Europa	1 625	groot	NEE	90
DM15	AT	CERV	503	klein	NEE	60
DM16	SK	CERV	257	klein	NEE	20
DM17	DE	CERV	525	klein	NEE	55
DM18	IT	Erasmus+	86	<i>niet beschikbaar</i>	NEE	70
DM19	IT	LIFE	1 580	<i>niet beschikbaar</i>	NEE	30
DM20	EL	ISF	283	klein	NEE	35
DM21	DE	Euratom	102 000	<i>niet beschikbaar</i>	NEE	75
DM22	BE	Erasmus+	125	klein	NEE	50

Referentie van de steekproef	Land	EU-programma	Subsidiebedrag (in duizend EUR)	Omvang (aantal personeelsleden)	Transparanti ecertificering	Onze transparantiescore — totaal
DM23	BE	ESF+	1 023	klein	NEE	35
DM24	FR	CREA	255	klein	NEE	25
DM25	BE	CREA	483	klein	NEE	40
DM26	BE	ESF+	816	klein	NEE	55
DM27	SE	ESF+	165	klein	JA	70
DM28	BE	LIFE	700	gemiddeld	NEE	75
DM29	DE	LIFE	700	gemiddeld	NEE	55
DM30	IL	Horizon Europa	1 300	groot	NEE	80
IM01	DE	Erasmus+	213 200	groot	NEE	70
IM02	PL	Erasmus+	200 722	groot	NEE	60
IM03	SI	Erasmus+	7 665	<i>niet beschikbaar</i>	NEE	45
IM04	SI	Erasmus+	151	klein	NEE	65
IM05	SI	Erasmus+	23	klein	NEE	40
IM06	SI	Erasmus+	60	klein	NEE	40
IM07	SI	ESC	28	<i>niet beschikbaar</i>	NEE	55
IM08	SI	ESC	7	klein	NEE	65
IM09	SI	ESC	28	klein	NEE	60
IM10	SI	Erasmus+	44	<i>niet beschikbaar</i>	NEE	50
IM11	SI	Erasmus+	120	klein	NEE	70
IM12	SI	Erasmus+	10	klein	NEE	65
IM13	SI	ESC	48	klein	NEE	45
IM14	SI	Erasmus+	309	klein	NEE	55
IM15	SI	Erasmus+	29	klein	NEE	55
IM16	PL	Erasmus+	39	klein	NEE	30
IM17	PL	Erasmus+	60	klein	NEE	5
IM18	PL	ESC	30	klein	NEE	45
IM19	PL	Erasmus+	57	klein	NEE	50
IM20	PL	Erasmus+	29	klein	NEE	45
IM21	PL	Erasmus+	400	klein	NEE	85
IM22	PL	Erasmus+	32	klein	NEE	60

Referentie van de steekproef	Land	EU-programma	Subsidiebedrag (in duizend EUR)	Omvang (aantal personeelsleden)	Transparanti certificering	Onze transparantiescore — totaal
IM23	PL	Erasmus+	25	klein	NEE	45
IM24	PL	Erasmus+	52	klein	NEE	50
IM25	PL	Erasmus+	29	klein	NEE	45
IM26	PL	Erasmus+	250	klein	NEE	65
IM27	DE	Erasmus+	291	<i>niet beschikbaar</i>	NEE	35
IM28	DE	Erasmus+	810	<i>niet beschikbaar</i>	NEE	60
IM29	DE	Erasmus+	731	<i>niet beschikbaar</i>	NEE	70
IM30	DE	Erasmus+	400	klein	NEE	45
SM01	DE	AMIF	1 771	gemiddeld	NEE	40
SM02	DE	AMIF	9 742	gemiddeld	NEE	40
SM03	DE	AMIF	12 142	klein	NEE	75
SM04	DE	AMIF	1 922	<i>niet beschikbaar</i>	NEE	25
SM05	DE	AMIF	707	groot	NEE	65
SM06	DE	ESF+	3 648	<i>niet beschikbaar</i>	NEE	50
SM07	DE	ESF+	2 866	groot	JA	60
SM08	DE	ESF+	290	<i>niet beschikbaar</i>	NEE	50
SM09	DE	ESF+	23 559	gemiddeld	NEE	45
SM10	DE	ESF+	63	<i>niet beschikbaar</i>	NEE	55
SM11	ES	AMIF	95	gemiddeld	JA	85
SM12	ES	AMIF	156	groot	NEE	85
SM13	ES	AMIF	49	gemiddeld	JA	80
SM14	ES	AMIF	159	klein	NEE	70
SM15	ES	AMIF	84	groot	NEE	50
SM16	ES	ESF+	13 591	gemiddeld	NEE	75
SM17	ES	ESF+	46 670	groot	NEE	80
SM18	ES	ESF+	33 800	gemiddeld	JA	90
SM19	ES	ESF+	18 506	gemiddeld	JA	85
SM20	ES	ESF+	4 000	klein	JA	15
SM21	SE	ESF+	2 253	groot	NEE	50
SM22	SE	ESF+	5 512	groot	NEE	80
SM23	SE	ESF+	269	groot	NEE	50

Referentie van de steekproef	Land	EU-programma	Subsidiebedrag (in duizend EUR)	Omvang (aantal personeelsleden)	Transparanti ecertificering	Onze transparantiescore — totaal
SM24	SE	ESF+	1 238	gemiddeld	NEE	15
SM25	SE	ESF+	1 353	gemiddeld	NEE	35
SM26	SE	AMIF	5 536	groot	NEE	70
SM27	SE	AMIF	818	groot	NEE	50
SM28	SE	AMIF	280	groot	NEE	35
SM29	SE	AMIF	5 654	groot	NEE	70
SM30	SE	AMIF	1 809	gemiddeld	NEE	85

Bron: ERK.

Bijlage IV — Beschrijving van de methodologie die we hebben gebruikt om de vrijwillige transparantie van ngo's te beoordelen

Bij onze beoordeling van de ngo's in de steekproef hebben we gekeken naar de informatie waaruit het publiek kan afleiden wie deze ngo's zijn en wat ze doen.

We zochten naar informatie over de manier waarop de ngo's werken en met welke (financiële en personele) middelen zij deze werkzaamheden uitvoeren. Verder gingen wij na wat hun interne processen, besluiten en behaalde resultaten waren en in hoeverre deze informatie open en duidelijk wordt verspreid, zodat elke geïnteresseerde partij deze informatie gemakkelijk kan vinden.

De methodologie

Bij het ontwikkelen van onze methodologie hielden we rekening met de [transparantienormen](#) van de Raad van deskundigen inzake ngo-recht van de [Conferentie van internationale ngo's](#) van de Raad van Europa, en met de aanpak van twee Spaanse organisaties: [CONGE](#) en de [Fundación Lealtad](#).

Wij hebben de beoordeling verdeeld in vier onderdelen, vergelijkbaar met de CONGE-methode voor transparantie en goed bestuur (zie "Bestuursorgaan", "Missie, visie en waarden", "Sociale basis en ondersteuning" en "Planning en verslaglegging"), aangezien deze methode de belangrijkste toepasselijke normen van de Raad van Europa bestrijkt en voor elk onderdeel specifieke vragen stelt. We evalueerden openbaar beschikbare informatie voor de negentig ngo's in onze steekproef en kenden maximaal honderd punten voor elk onderdeel toe (zie [tabel](#)). De totale score is het gemiddelde van de scores op elk van de vier onderdelen.

Beoordelingschema van de ERK voor vrijwillige transparantiemaatregelen van ngo's

Gebied Vraag Maximumaantal punten		
Bestuursorgaan	Is de samenstelling van het bestuursorgaan toegankelijk en beschikbaar voor het publiek?	30
	Zijn banden met andere instellingen bekendgemaakt?	30
	Is het organigram toegankelijk en beschikbaar voor het publiek?	10
	Zijn de statuten en relevante verordeningen toegankelijk en beschikbaar voor het publiek?	30

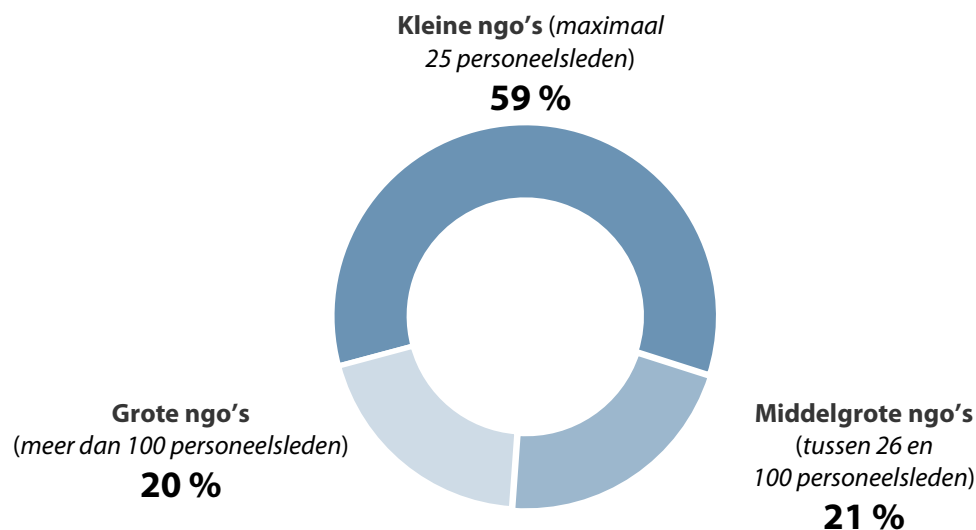
Gebied Vraag Maximaantal punten		
Missie, visie en waarden	Zijn de missie, visie en waarden toegankelijk, beschikbaar voor het publiek, en in overeenstemming met de waarden van de EU?	75
	Is informatie over historische veranderingen toegankelijk en beschikbaar voor het publiek?	10
	Zijn (interne of onderschreven) gedragscodes toegankelijk, beschikbaar voor het publiek, in overeenstemming met de EU-waarden en uitgerust met mechanismen om potentiële belangenconflicten naar behoren te beheren?	15
Sociale basis en ondersteuning	Worden de groepen en entiteiten die het werk van de ngo formeel ondersteunen op de website van de ngo gepubliceerd?	25
	Zijn kwantitatieve gegevens over het personeel van de ngo beschikbaar voor het publiek?	15
	Is er een openbare en toegankelijke lijst van netwerken of federaties waartoe de ngo behoort?	15
	Is een lijst van publieke en private rechtspersonen die de ngo financieren toegankelijk en beschikbaar voor het publiek?	10
	Zijn er kanalen toegankelijk voor het opvragen van informatie en het indienen van klachten tegen de ngo?	15
	Is informatie over de territoriale uitvoering van de ngo (hoofdkantoor) toegankelijk en beschikbaar voor het publiek?	10
	Is er een openbare en toegankelijke lijst van overheidssteun en particuliere en overheidssubsidies?	10
Planning en verslaglegging	Is de strategische planning toegankelijk en beschikbaar voor het publiek?	20
	Zijn de jaarrekeningen van ngo's toegankelijk en beschikbaar voor het publiek?	25
	Is er een toegankelijk en voor het publiek beschikbaar activiteitenverslag?	15
	Rapporteert de ngo over de herkomst en besteding van de middelen die zij ontvangt?	15
	Wordt in activiteitenverslagen informatie gegeven over alle programma's en projecten?	15
	Is het financiële investeringsbeleid van ngo's beschikbaar voor het publiek?	10

Bron: ERK, op basis van de [CONGE-methode voor transparantie en goed bestuur](#).

Bijlage V — Resultaten van onze beoordeling van vrijwillige transparantie van ngo's

We hebben een steekproef van ontvangers beoordeeld. [Figuur 1](#) toont de omvang van de door ons geselecteerde ngo's.

Figuur 1 | Onze steekproef bestaat voornamelijk uit kleine ngo's



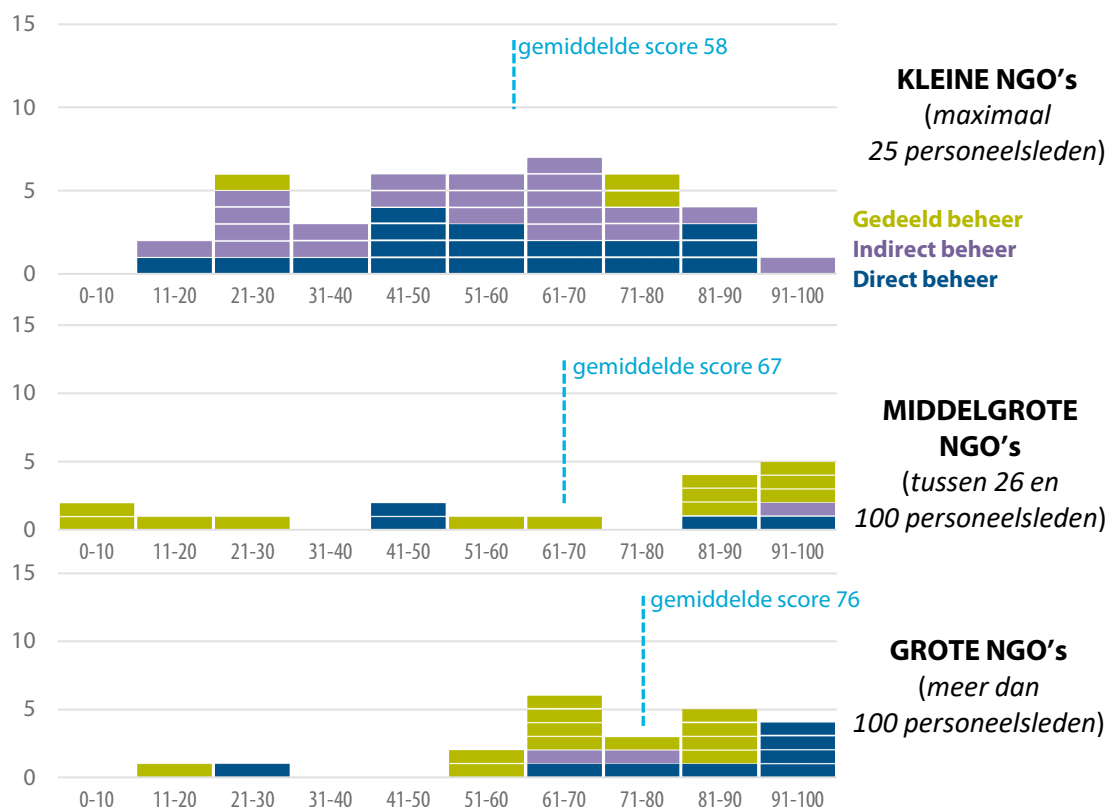
Bron: ERK, op basis van onze enquête onder ngo's.

Bestuursorgaan

Het bestuursorgaan heeft een gemiddeld totaal van 65 punten en een mediaan van 70. Dit is te danken aan de hoge scores van ngo's die onder direct en gedeeld beheer worden gefinancierd. Ongeacht de omvang en beheersvorm behaalden enkele ngo's 91 tot 100 punten. De laagste scores — 40 of minder — werden behaald door kleine ngo's die meestal worden gefinancierd via indirect beheer.

De openbaarmaking van banden of relaties met andere instellingen en de beschikbaarheid van statuten droegen aanzienlijk bij tot de hogere scores.

Figuur 2 | Transparantiescores voor het onderdeel “Bestuursorgaan”



Opmerking: De gemiddelde scores zijn gebaseerd op de steekproef van negentig ontvangers. De grafieken tonen de informatie over tachtig ngo's (elke ngo vertegenwoordigt één blokje), die we naar omvang konden indelen.

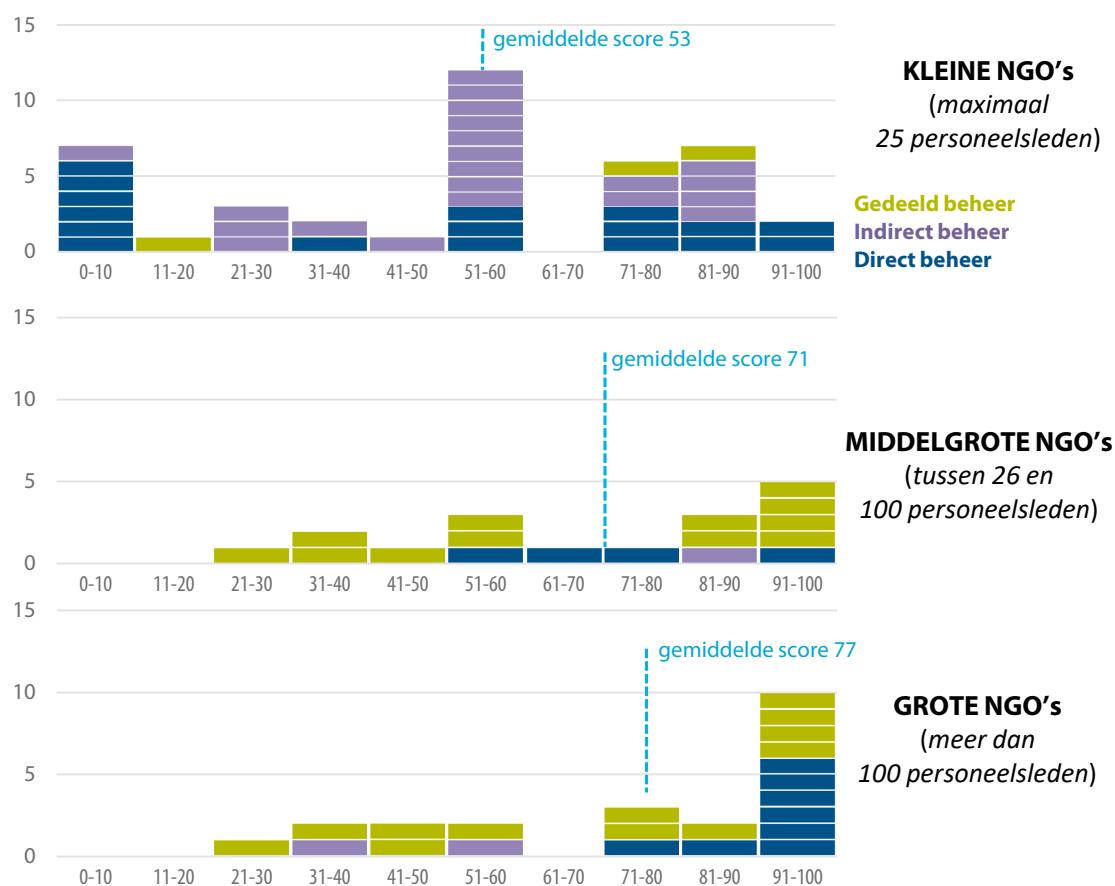
Bron: ERK.

Missie, visie en waarden

Doordat informatie online beschikbaar werd gesteld, konden ngo's betere gemiddelde en mediane scores behalen (respectievelijk 64 en 63 punten). In dit onderdeel scoorden acht ngo's maximaal 100 punten (6 onder direct beheer en 2 onder gedeeld beheer). Aan de andere kanten werden de laagste scores door kleine ngo's behaald (11 ngo's scoorden 30 punten of minder).

Het duidelijk verwoorden van de missie, visie en waarden was doorslaggevend voor het behalen van een hoge score door een ngo. Hierdoor is het niet alleen mogelijk om de identiteit van een ngo vast te stellen, maar ook om het belang van een ngo-definitie te waarborgen.

Figuur 3 | Transparantiescores voor het onderdeel “Missie, visie en waarden”



Opmerking: De gemiddelde scores zijn gebaseerd op de steekproef van negentig ontvangers. De grafieken tonen de informatie over tachtig ngo's (elke ngo vertegenwoordigt één blokje), die we naar omvang konden indelen.

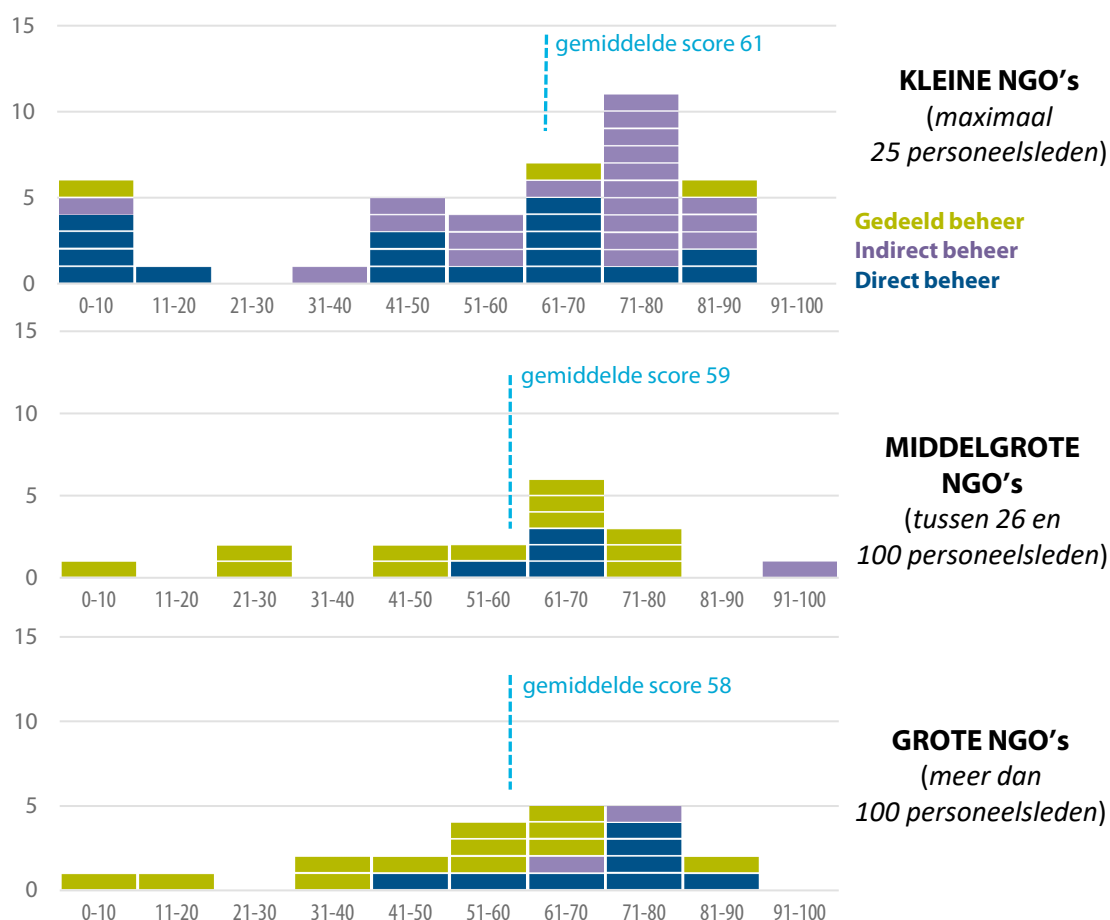
Bron: ERK.

Sociale basis en ondersteuning

Uit de uiteenlopende scores in dit onderdeel blijkt dat de transparantiepraktijken van de ngo's uit onze steekproef verschillen. De meeste van de 28 ngo's met een score van meer dan 71 punten (waaronder één met 100 punten) werden gefinancierd onder indirect beheer (15 ngo's). Doordat er 15 ngo's waren die 40 punten of minder scoorden, viel de gemiddelde score voor dit onderdeel (58 punten) lager uit dan voor de vorige onderdelen. De mediaan (65 punten) lag echter nog steeds in dezelfde lijn.

De bekendmaking van de eigenaar van een ngo, of dat nu een groep/entiteit, ingehuurd personeel of een donator is, was cruciaal voor het behalen van een hogere score.

Figuur 4 | Transparantiescores voor het onderdeel “Sociale basis en ondersteuning”



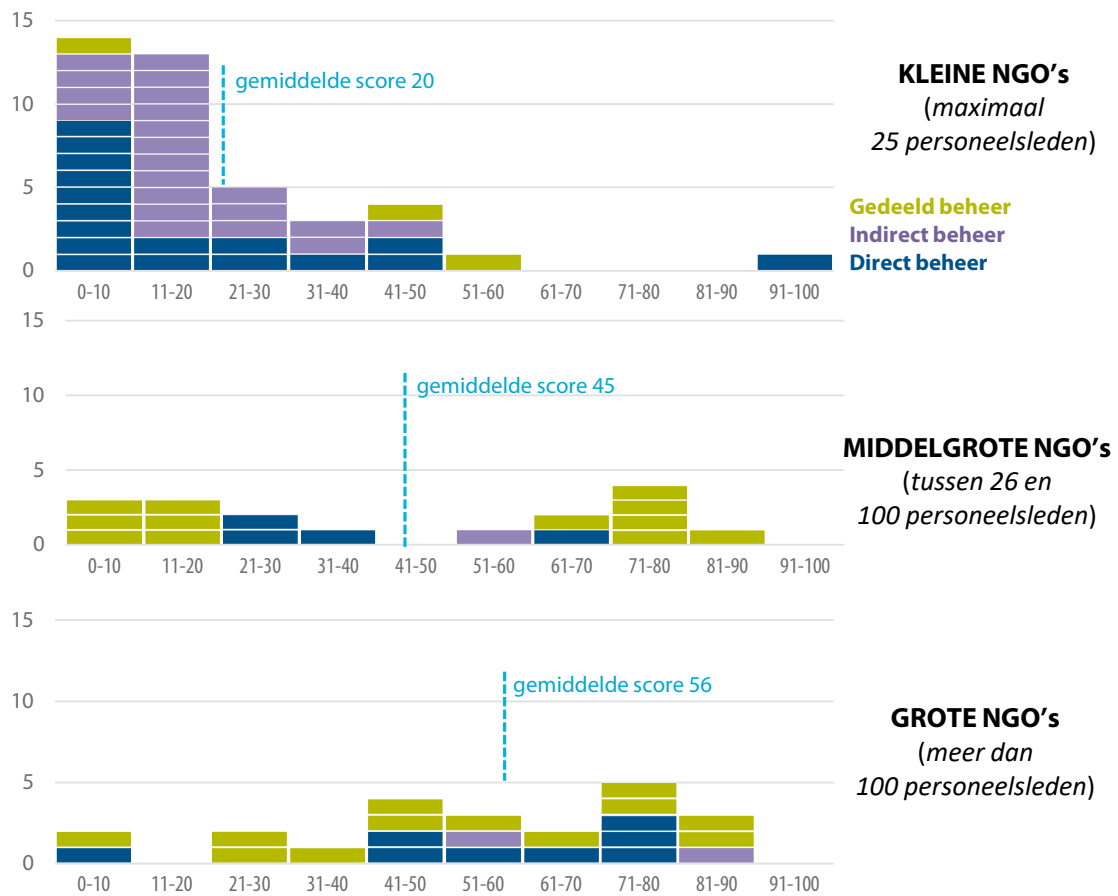
Opmerking: De gemiddelde scores zijn gebaseerd op de steekproef van negentig ontvangers. De grafieken tonen de informatie over tachtig ngo's (elke ngo vertegenwoordigt één blokje), die we naar omvang konden indelen.

Bron: ERK.

Planning en verslaglegging

Op dit onderdeel werd het laagst gescoord, met een totale gemiddelde score van 33 punten en een mediaan van 25 punten. Dit kwam vooral doordat 49 ngo's 40 punten of minder scoorden (waaronder 35 ngo's met een score van 20 punten of minder). In verschillende gevallen die wij analyseerden, was de gemiddelde score laag doordat documenten ontbraken (publiek beschikbare jaarrekeningen, het verslag over de herkomst en besteding van de middelen, en activiteitenverslagen met informatie over alle programma's en projecten).

Figuur 5 | Transparantiescores voor het onderdeel “Planning en rapportage”



Opmerking: De gemiddelde scores zijn gebaseerd op de steekproef van negentig ontvangers. De grafieken tonen de informatie over tachtig ngo's (elke ngo vertegenwoordigt één blokje), die we naar omvang konden indelen.

Bron: ERK.

Afkortingen

AMIF: Fonds voor asiel, migratie en integratie

Cinea: Europees Uitvoerend Agentschap klimaat, infrastructuur en milieu

CERV: Burgers, gelijkheid, rechten en waarden (Citizens, Equality, Rights and Values)

CONGE: La Coordinadora de ONG para el desarrollo

CREA: Creatief Europa

DG EMPL: Directoraat-generaal Werkgelegenheid, Sociale Zaken en Inclusie

EACEA: Europees Uitvoerend Agentschap onderwijs en cultuur

ESC: Europees Solidariteitskorps (European Solidarity Corps)

ESF+: Europees Sociaal Fonds Plus

EUTR: EU-transparantieregister

FTS: systeem voor financiële transparantie (Financial Transparency System)

MFK: meerjarig financieel kader

Ngo: niet-gouvernementele organisatie

OESO: Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling

PBM: projectbeheermodule

SEDIA: één enkele ruimte voor de uitwisseling van elektronische gegevens

Verklarende woordenlijst

Beheersautoriteit: nationale, regionale of lokale (overheids- of particuliere) instantie die door een lidstaat is aangewezen voor het beheer van een door de EU gefinancierd programma.

Databank: gestructureerde reeks gegevens die elektronisch wordt opgeslagen en beschikbaar is voor raadpleging en extractie.

Direct beheer: beheer van een EU-fonds of -programma door de Commissie alleen, in tegenstelling tot gedeeld beheer of indirect beheer.

eGrants: het onlineplatform van de Commissie voor het beheer van onderzoekssubsidies van de EU gedurende de hele cyclus daarvan.

Exploitatiesubsidie: financiële steun ter dekking van de exploitatiekosten van een organisatie die een beleidsdoelstelling van de EU nastreeft.

Gedeeld beheer: methode om de EU-begroting te besteden waarbij de Commissie, anders dan bij direct beheer, delegeert aan een lidstaat maar toch de eindverantwoordelijkheid houdt.

Indirect beheer: methode om de EU-begroting uit te voeren waarbij de Commissie uitvoeringstaken toevertrouwt aan andere entiteiten (zoals niet-EU-landen en internationale organisaties).

Maatschappelijk middenveld: deel van de samenleving dat, los van overheid en bedrijfsleven, bestaat uit verenigingen en andere groeperingen die gedeelde belangen in het publieke domein vertegenwoordigen.

Raad van Europa: internationale organisatie, bestaande uit 47 Europese landen, die de democratie bevordert en de mensenrechten en de rechtsstaat in Europa beschermt. Geen EU-instelling.

Subsidie: EU-begrotingssteun voor de kosten die een begunstigde maakt voor een subsidiabel project of programma, meestal niet terugbetaalbaar.

Transactie op het eerste niveau: een betaling/vastlegging door de Commissie aan een ontvanger of een uitvoerende partner. Een daaropvolgende uitbetaling/vastlegging van deze middelen door de ontvanger of een uitvoerende partner aan een andere organisatie (“ontvanger op het tweede niveau”) wordt een “transactie op het tweede niveau” genoemd.

Vastlegging: een in de begroting gereserveerd bedrag om een specifieke uitgavenpost te financieren, zoals een contract of subsidieovereenkomst. Aan een vastlegging moet een vastleggingskrediet ten grondslag liggen.

Antwoorden van de Commissie

<https://www.eca.europa.eu/nl/publications/sr-2025-11>

Tijdslijn

<https://www.eca.europa.eu/nl/publications/sr-2025-11>

Controleteam

In de speciale verslagen van de ERK worden de resultaten van haar controles van EU-beleid en -programma's, of van beheerskwesaties met betrekking tot specifieke begrotingsterreinen uiteengezet. Bij haar selectie en opzet van deze controletaken zorgt de ERK ervoor dat deze een maximale impact hebben door rekening te houden met de risico's voor de doelmatigheid of de naleving, de omvang van de betrokken inkomsten of uitgaven, de verwachte ontwikkelingen alsook de politieke en publieke belangstelling.

Deze doelmatigheidscontrole werd verricht door controlekamer V — Financiering en administratie van de Unie, die onder leiding staat van ERK-lid Jan Gregor. De controle werd geleid door ERK-lid dr. Laima Liucija Andrikienė, ondersteund door Tomas Mackevičius, kabinetschef, en Aldona Drėgvaitė, kabinetsattaché; Margit Spindelegger en Jindřich Doležal, hoofdmanagers; Tomasz Kokot, taakleider; Sara Danif en Anthony Balby, auditors, en Sara Pérez Miguel, assistent-auditor. Jesús Nieto Muñoz verleende grafische ondersteuning.



Van links naar rechts: Aldona Drėgvaitė, Sara Danif, Tomasz Kokot, Laima Liucija Andrikienė, Tomas Mackevičius, Sara Pérez Miguel en Jindřich Doležal.

COPYRIGHT

© Europese Unie, 2025

Het beleid van de Europese Rekenkamer (ERK) inzake hergebruik is uiteengezet in [Besluit nr. 6-2019 van de ERK](#) over het opendatabeleid en het hergebruik van documenten.

Tenzij anders aangegeven (bijv. in afzonderlijke auteursrechtelijke mededelingen), wordt voor inhoud van de ERK die eigendom is van de EU een licentie verleend in het kader van de [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\)-licentie](#). Als algemene regel geldt daarom dat hergebruik is toegestaan mits de bron correct wordt vermeld en eventuele wijzigingen worden aangegeven. De hergebruiker van ERK-inhoud mag de oorspronkelijke betekenis of boodschap niet wijzigen. De ERK is niet aansprakelijk voor mogelijke gevolgen van hergebruik.

Aanvullende toestemming moet worden verkregen indien specifieke inhoud personen herkenbaar in beeld brengt, bijvoorbeeld op foto's van personeelsleden van de ERK, of werken van derden bevat.

Indien dergelijke toestemming wordt verkregen, wordt de bovengenoemde algemene toestemming opgeheven en zullen beperkingen van het gebruik daarin duidelijk worden aangegeven.

Wilt u inhoud gebruiken of reproduceren die geen eigendom van de EU is, dan dient u de auteursrechtelijke mogelijke rechtstreeks om toestemming te vragen.

Software of documenten waarop industriële-eigendomsrechten rusten, zoals octrooien, handelsmerken, geregistreerde ontwerpen, logo's en namen, zijn uitgesloten van het beleid van de ERK inzake hergebruik.

De groep institutionele websites van de Europese Unie met de domeinnaam "europa.eu" bevat links naar sites van derden. Aangezien de ERK geen controle heeft over deze sites, wordt u aangeraden kennis te nemen van hun privacy- en auteursrechtbeleid.

Gebruik van het ERK-logo

Het logo van de ERK mag niet worden gebruikt zonder voorafgaande toestemming van de ERK.

HTML	ISBN 978-92-849-4873-4	ISSN 1977-575X	doi:10.2865/6807909	QJ-01-25-021-NL-Q
PDF	ISBN 978-92-849-4874-1	ISSN 1977-575X	doi:10.2865/8420286	QJ-01-25-021-NL-N

CITEERWIJZE

Europese Rekenkamer, [Speciaal verslag 11/2025](#), “Transparantie van aan ngo’s toegekende EU-financiering — Ondanks vooruitgang nog steeds geen betrouwbaar overzicht”, Bureau voor publicaties van de Europese Unie, 2025.

Dankzij transparantie krijgen burgers de nodige informatie om publieke besluitvormers ter verantwoording te kunnen roepen. Ngo's spelen een belangrijke rol bij de vorming van het EU-beleid. We hebben de transparantie van aan ngo's toegekende EU-financiering in het kader van het interne EU-beleid beoordeeld. Daarbij stelden we vast dat de transparantie van de aan ngo's toegekende EU-financiering, ondanks verbeteringen, wordt belemmerd door een inconsistente classificatie van ngo's en door problemen met de volledigheid en nauwkeurigheid van gegevens. Ook hebben we geconstateerd dat de Commissie en andere organen niet proactief controleren of de ontvangers de EU-waarden in acht nemen. Verder stelden we vast dat sommige belangenbehartigingsactiviteiten op niet geheel transparante wijze door de Commissie werden gefinancierd. Wij bevelen aan dat de Commissie ngo's consistent classificeert, de kwaliteit van de gegevens over EU-uitgaven verbetert en actief controleert of de EU-waarden in acht worden genomen.

Speciaal verslag van de ERK, uitgebracht krachtens artikel 287, lid 4, tweede alinea, VWEU.



EUROPESE
REKENKAMER



Bureau voor publicaties
van de Europese Unie

EUROPESE REKENKAMER
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBURG

Tel. +352 4398-1

Inlichtingen: eca.europa.eu/nl/contact

Website: eca.europa.eu

X: @EUauditors